

“Ἔγώ εἰμι  
ἡ ὁδὸς  
καὶ ἡ ἀλήθεια  
καὶ ἡ ζωή,,  
(Ἰωάν. 18' 6)

# ZQH

ΟΡΘΟΔΟΞΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἰδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ † 1929

“Τὰ ρήματα,  
ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν,  
σνεῶμά ἐστι  
καὶ ζωὴ ἐστι,,  
(Ἰωάν. Γ' 63)

Ἔτος 108ον | Δεκέμβριος 2018 | 4329

## ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΤΟ ΘΕΙΟ ΒΡΕΦΟΣ

**Π**ΟΣΟ, ἀλήθεια, σκοτίζει τὸ πάθος! Τυφλώνει τὸν ἄνθρωπο. Τὸν κάνει νὰ παραλογίζεται. Τὸν γελοιοποιεῖ. Χαρακτηριστικὴ ἡ περίπτωση τοῦ βασιλιᾶ Ἡρώδη. Ἀκούει ἀπὸ τοὺς Μάγους γιὰ «**τεχθέντα βασιλιά**» καὶ ταραζεται καὶ ἀνψυχεῖ καὶ φοβᾶται. Ἐνα ἀδύνατο βρέφος γεννιέται στὴ Βηθλεὲμ καὶ δὲν τὸν ἀφήνει νὰ κλείσει μάτι! Καὶ καταστρώνει σχέδια ἐξοντωτικά. Καὶ καλεῖ τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς γραμματεῖς τοῦ λαοῦ, γιὰ νὰ συγκεντρώσει στοιχεῖα γιὰ τὸν μέλλοντα ἀντίπαλό του. Ἐβδομηντὰχρονος αὐτὸς τρέμει ἕνα νήπιο! Μὰ ὥσπου νὰ ἀνδρωθεῖ αὐτὸ θὰ ζεῖ ὁ ἴδιος;

Ἀνύπαρκτος, λοιπόν, ὁ φόβος του. Ἄν ἐξέταζε καὶ ἐρευνοῦσε ψυχραῖμα τὰ γεγονότα, χωρὶς πάθος, θὰ ἔβλεπε πόσο διαφορετικὰ ἦταν τὰ πράγματα. Ναί, εἶχε γεννηθεῖ ὁ βασιλιάς τῶν Ἰουδαίων ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Ἡ βασιλεία του ὅμως δὲν θὰ περιοριζόταν στὰ στενὰ ὄρια τῆς Ἰουδαίας. Θὰ ἐπεκτεινόταν σὲ ὅλοκληρη τὴν Οἰκουμένη. Μὲ μιὰ οὐσιαστικὴ διαφορὰ. Ἡ βασιλεία του «**δὲν ἦταν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου**» (Ἰωάν. 1η' 36). Δὲν ἤλθε νὰ βασιλεύσει καὶ νὰ κατεξουσιάσει τοὺς ἀνθρώπους. Ἦλθε νὰ βασιλεύσει μέσα στὶς καρδιές. Δὲν ἤλθε νὰ ἀμφισβητήσει τὴν πολιτικὴ ἐξουσία τοῦ Ἡρώδη ἢ ὁποιοῦδήποτε ἄλλου ἄρχοντα. Ἦλθε νὰ πολεμήσει τὴν ἐξουσία τοῦ «**κοσμοκράτορα τοῦ σκότους τοῦ αἰῶνος τούτου**» (Ἐφ. σ. 12). Νὰ λύσει καὶ νὰ διαλύσει τὰ ἔργα τοῦ Διαβόλου. Ὅμως τὸ πάθος τῆς ἐξουσίας τυφλώνει τὸν Ἡρώδη. Καὶ σὲ λίγο τὸν σπρώχνει νὰ βάψει τὰ χέρια του στὸ αἷμα τῶν ἀθῶων νηπίων.

Ἀλλὰ δὲν εἶναι μόνο ὁ αἰμοσταγῆς τύραννος ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή παίρνει ἐχθρική θέση ἀπέναντι στὸ θεῖο Βρέφος. Πλαῖι στὸ πάθος τῆς ἐξουσίας, ἔχουμε καὶ τὴν ὑπεροπτικὴ ἀλαζονεία τῶν ἀρχιερέων καὶ τῶν γραμματέων. Πληροφοροῦν τὸν Ἡρώδη. Δίνουν ὀδηγίες στοὺς Μάγους. Οἱ ἴδιοι ὅμως μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸν ἐνανθρωπήσαντα Θεό. Δὲν ἔχουν κἄν τὴν περιέργεια νὰ φθάσουν ὡς τὴν Βηθλεὲμ καὶ νὰ ἐρευνήσουν οἱ ἴδιοι αὐτοπροσώπως γιὰ τὴν ἔλευση τοῦ Μεσσία. Ὑπηρετοῦν τὸ θεϊκὸ σχέδιο μὲ τὶς πληροφορίες τους στοὺς Μάγους, χωρὶς αὐτοὶ σὲ τίποτα νὰ ὠφελοῦνται. Οἱ τυφλοὶ ποὺ μπαίνουν στὴν ὑπηρεσία τοῦ φωτός. Οἱ σβησμένοι φανοὶ ποὺ γίνονται δρομοδείχτες ζωῆς.

Ἄν ὅμως ὁ Ἡρώδης καταστρώνει σχέδια δολοφονικὰ καὶ οἱ ἀρχιερεῖς δείχνουν τὴν περιφρόνησή

τους στὸν Σωτήρα καὶ Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου, ὑπάρχουν καὶ οἱ ἄδολες καρδιές. Οἱ εἰλικρινεῖς ἀναζητητὲς τῆς ἀλήθειας. Οἱ Μάγοι. Οἱ σοφοὶ τῆς ἐποχῆς τους. Οἱ ἐκπρόσωποι τῆς ἐπιστήμης. Ταπεινὲς ψυχές. Ἡ μόρφωση δὲν τοὺς ξιπάζει. Ποθοῦν τὴ σωτηρία. Χρόνια τὴν ἀναζητοῦσαν. Καὶ τώρα ποὺ τοὺς φανερώνεται δὲν ὑπολογίζουν κόπους καὶ θυσίες. Δὲν ἦταν καθόλου μικρὸ τὸ ἐγχείρημα. Ἄθλος ἕνα τέτοιο μακρινὸ καὶ κοπιαστικὸ ταξίδι. Ἀπαιτοῦσε μεγάλη ψυχικὴ ἀντοχή. Νὰ διασχίζουν ἡμέρες καὶ νύχτες τὶς καυτερὲς ἐρημιές. Καὶ νὰ προχωροῦν καὶ νὰ μὴν ἀπογοπεύονται καὶ ὅταν τὸ ὀδηγητικὸ ἀστὲρι παύει νὰ τοὺς δείχνει τὸ δρόμο.

Ἔτσι ἡ ἄδολη πίστιν τους δὲν ἄργησε νὰ ἐπιβραβευθεῖ. Ἀπερίγραπτη ἡ χαρὰ καὶ ἡ τιμὴ γι' αὐτούς: «**Εἶδον τὸ παιδίον μετὰ Μαρίας τῆς μητρὸς αὐτοῦ, καὶ πεσόντες προσεκύνησαν αὐτῷ, καὶ ἀνοίξαντες τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν προσήνεγκαν αὐτῷ δῶρα, χρυσὸν καὶ λίβανον καὶ σμύρναν**» (Ματθ. β' 11). Ἐδῶ εἶναι τὸ θαῦμα ποὺ πραγματοποιεῖται πάντα στὶς ταπεινὲς ψυχές. Κανένα ἐξωτερικὸ μεγαλεῖο δὲν ἀντικρίζουν. Τίποτε ἀπὸ ὅσα βλέπουν ἐκεῖ δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰ τοὺς προκαλέσει τὸν θαυμασμό. Ὅμως ἡ ἀπλὴ καὶ ἄδολη πίστιν δὲν ζητάει τὸν ἐντυπωσιασμό. Πίσω ἀπὸ τὴν ἐξωτερικὴ ἀσημότητα διακρίνει τὶς ἀληθινὲς ἀξίες. Ἐκεῖ ποὺ τὸ ἀλαζονικὸ μάτι σκανδαλίζεται, ἡ ταπεινὴ καρδιὰ γονατίζει μὲ δέος. Ἔτσι ἔγινε τότε. Ἔτσι γίνεται καὶ σήμερα. Ὁ Ἰησοῦς ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς ταπεινοὺς, ἀπὸ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀπορρίφθηκε ἀπὸ τοὺς ἀλαζόνες, τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους, τοὺς ὑποκριτές. Στὸ βασίλειο τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει θέση παρὰ μόνο γιὰ παιδιά, γιὰ ἐκείνους ποὺ ἔχουν παιδικὴ καρδιά. Οἱ ἐγωιστὲς δὲν χωρᾶνε στὸ βασίλειο τῶν ταπεινῶν καὶ ἀγνῶν ψυχῶν.

**Ὁ Ἰησοῦς ἔγινε δεκτὸς ἀπὸ τοὺς ταπεινοὺς, ἀπὸ τοὺς τελῶνες καὶ ἁμαρτωλοὺς. Ἀπορρίφθηκε ἀπὸ τοὺς ἀλαζόνες, τοὺς γραμματεῖς καὶ φαρισαίους, τοὺς ὑποκριτές. Στὸ βασίλειο τοῦ Χριστοῦ δὲν ὑπάρχει θέση παρὰ μόνο γιὰ παιδιά, γιὰ ἐκείνους ποὺ ἔχουν παιδικὴ καρδιά.**

## Κατεστημένο ὁ Χριστιανισμός;

Κυκλοφορεῖ, δυστυχῶς, καὶ στὶς ἡμέρες μας ἡ ἀνεύθυνη κατηγορία: Καὶ ὁ Χριστιανισμὸς τί ἔκανε μέχρι σήμερα; Τί ἄλλαξε; Σὲ τί βελτίωσε τὸν κόσμο; Σκέτη συντήρηση, ὥστε νὰ ἐνθαρρύνει τὴν καταπίεση καὶ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἀσθενεστέρων ἀπὸ τοὺς ἰσχυροὺς. Ὁ κόσμος καὶ μετὰ τὸν ἐρχομὸ του δὲν βαδίζει ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο;

Τί ἔκανε ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ τὴν ἐμφάνισή του μέχρι σήμερα; Δύσκολη ἢ πλήρης ἀποτίμηση τοῦ ἔργου του. Ἀπὸ ποῦ νὰ ξεκινήσουμε; Σ' ἓνα κόσμο ποὺ ἡ ἀπάτη ἦταν καθεστῶς, ἡ βία καὶ ἡ καταπάτηση τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων στὴν ἡμερσιά διατάξη, τὸ ψέμα νομιμοποιημένο, ἡ σαρκολατρία ἱερὴ τελετή, ἦλθε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ τὰ ἀνατρέψει. Σ' ἓνα πολιτισμὸ ποὺ εἶχε γιὰ σύμβολό του τὸ ὑψωμένο μαστίγιο, γιὰ θέαμά του τὶς ἀνθρωποθηριομαχίες τῶν Κολοσσαίων, γιὰ νυκτερινὸ φωτισμὸ τὰ πισσωμένα κορμιὰ τῶν μαρτύρων, ὁ Χριστιανισμὸς πρωτοστάτησε γιὰ νὰ τὰ καταργήσει. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν ἐξαθλίωση καὶ ἐξαχρείωση ἦλθε νὰ βάλει τὴν ἀνιδιοτελὴ ἀγάπη, νὰ προβάλλει τὴν ὁμορφιὰ τῆς ἀγνότητας, νὰ κηρύξει τὴν δικαιοσύνη, τὴν ἠθικὴ, τὴν εἰρήνη, τὴν ἐλευθερία, τὸν σεβασμὸ στὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα.

Ὅταν οἱ Καίσαρες κυβερνοῦσαν τὴν οἰκουμένη καὶ μάντρωναν τοὺς λαοὺς καὶ ὀδηγοῦσαν τὶς ἀνώνυμες μάζες τῶν δούλων μὲ τὸ μαστίγιο καὶ οἱ ἄνθρωποι χωρίζονταν σὲ τυράννους καὶ ζῶα καὶ οἱ γυναῖκες ἦταν ἀντικείμενα ἐκμετάλλευσης καὶ τὰ παιδιὰ βορὰ τῶν λύκων, ποὺ κατέβαιναν ἀπὸ τὰ Ἀπένινα ὄρη, τότε ἀντήχησε σὰν ἀφυπνιστικὸ σάλπισμα τὸ χριστιανικὸ μῆνυμα τῆς ἀδελφοσύνης καὶ τῆς ἰσότητας: **«Οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»** (Γαλάτ. γ' 28). Τότε ποὺ οἱ δουλέμποροι πλούτιζαν στὶς ἀγορὲς τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσης μὲ τὴν ἀνθρώπινη πρᾶματεια τους, ἦλθε ὁ Χριστιανισμὸς νὰ καταργήσει τὰ ἄνομα αὐτὰ συμφέροντα, νὰ στιγματίσει τὴ ντροπὴ αὐτὴ τῆς ἀνθρωπότητας καὶ νὰ διακηρύξει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ γίνεται ἀντικείμενο ἐκμετάλλευσης ὁ ἄνθρωπος, ἡ ἔμψυχη εἰκόνα τοῦ Θεοῦ.

Ὁ Χριστιανισμὸς δὲν ἀποκοίμισε, ξύπνησε τοὺς λαοὺς μὲ πρωτοποριακὰ συνθήματα καὶ τοὺς ἔκανε νὰ συνειδητοποιήσουν τὴν ἀξία τους. Εἶναι μικρὸ πρᾶγμα νὰ λέει σ' ἓνα δοῦλο, ποὺ γεννήθηκε δοῦλος, ὅτι δὲν εἶναι ζῶο καταδικασμένο νὰ γυροφέρνει νυχτοῦμερα στὸ μαγκανοπήγαδο τοῦ ἀφέντη του, δὲν εἶναι χρήσιμος μόνο γιὰ νὰ τρέφει μὲ τὶς σάρκες του τὰ ψάρια τῆς λίμνης τοῦ κυρίου του, ἀλλὰ εἶναι καὶ αὐτὸς παιδὶ τοῦ Θεοῦ, ἀδελφὸς καὶ ἀπελεύθερος Χριστοῦ, προικισμένος μὲ ἀθάνατη ψυχὴ;

Νὰ προχωρήσουμε; Ποιὰ ἦταν εἰδικότερα ἢ

ἠθικὴ κατάσταση στὰ χρόνια τῆς ἐμφάνισης τοῦ Χριστιανισμοῦ; Ἡ ἠθικὴ ἀποχαλίνωση εἶχε φθάσει στὸ κατακόρυφο ἰδιαίτερα στὶς μεγάλες πόλεις. Ἡ Κόρινθος, ἡ Ἐφεσος, ἡ Ρώμη εἶχαν νομιμοποιήσει τὴ διαφθορά. Ἡ λατρεία τῆς Ἀφροδίτης στοὺς ναοὺς τῆς αἰσχύνης ἀποτελοῦσε καθεστῶς. Ἡ γυναῖκα, χωρὶς καμιά ἀξία, χρῆσιμευε μονάχα σὰν «πράγμα» (res), γιὰ νὰ κορέσει κτηνωδίες. Ἡ πορνεία, ἡ συζυγικὴ ἀπιστία, ἡ ὁμοφυλοφιλία, εἶχαν κατακτήσει ὅλα τὰ κοινωνικὰ στρώματα. Ἡ διαφθορὰ εἶχε φέρι καὶ τὴν τελεσίδικη παρακμὴ τῆς ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας.

*«Τότε ποὺ ἀπὸ τὸ γιγαντιαῖο κορμὶ τῆς κοσμοκράτειρας Ρώμης ἔπεφταν κομμάτια-κομμάτια σαπισμένες οἱ σάρκες. Τὰ πάντα εἶχαν μπεῖ στὸ χωνευτήρι τῆς παρακμῆς καὶ τῆς καθολικῆς σήψης: Ἡ συναλλαγή, ἡ καλοπέραση, τὸ κέρδος, ἡ διαστροφή, τὰ βίτσια, ὁ ὠμὸς ἀμοραλισμὸς, ἡ ἐκμετάλλευση τῆς ἀφέλειας, ἡ ἐπιβολὴ τῆς βίας σὲ ὅλες τὶς μορφές, τὸ σερβίρισμα τῆς σάρκας σὲ λογῆς-λογῆς «πιάτα», ὁ παγανισμὸς καὶ τόσα ἄλλα στοιχεῖα ποὺ συγκροτοῦν τὸ χορὸ τῆς διάλυσης. Οἱ ἄνθρωποι εἶχαν καταστήσει πτόνια στὴν πελώρια σκακιέρα τῶν παθῶν καὶ τῶν ἐξευτελισμῶν».*

Ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριά, ὅπως ἀναφέρει ὁ Στράβων: *«Ὁ ναὸς τῆς Ἀφροδίτης στὴν Κόρινθο ἦταν ὑπερβολικὰ πλούσιος, γιὰτὶ εἶχε ὡς ἰδιοκτησία του περισσότερες ἀπὸ χίλιες παραστρατημένες γυναῖκες».* Καὶ τὸ χειρότερο ἢ σαρκικὴ ἀμαρτία εἶχε πάρει θρησκευτικὸ χρῶμα καὶ οἱ ἱέρειες ἦταν στὴ διάθεση τῶν προσκυνητῶν καὶ τῶν ὁδοιπόρων. Ὁ ἠθικὸς ἐξευτελισμὸς καὶ ἡ διαφθορὰ εἶχαν καταστήσει σωστὴ λατρεία καὶ στοὺς βωμοὺς τῆς ντροπῆς πρόσφεραν θυσία τὴν τιμὴ καὶ τὴν ἀγνότητα (Παγκόσμιος Ἱστορία τοῦ Πολιτισμοῦ. Τόμος Β' 579).

Σ' ἓνα τέτοιο πνιγηρὸ ἀπὸ τὶς ἀναθυμιάσεις τῆς σαρκολατρίας περιβάλλον ἔκανε τὴν ἐμφάνισή του ὁ Χριστιανισμὸς. Σ' αὐτὸ τὸ λασπωμένο ἔδαφος τῆς εἰδωλολατρίας, στὴν ἠθικὴ αὐτὴ κοπριά, φύτεψε ὁ Κύριος τὴ νέα πίστη καὶ τὴν ἀπαράμιλλη ἠθικὴ καθαρότητα, ποὺ ἔφερε ὄχι λίγους καρπούς. Τὸ ἰδανικὸ πρότυπο τῆς ἀγνότητας προβλήθηκε στὴν μορφὴ τῆς ἀειπαρθένου Θεοτόκου. Οἱ παρθένες τῆς πρώτης Ἐκκλησίας δημιούργησαν τὴν ἰσχυρὴ ἀντίθεση σὲ σύγκριση μὲ τὶς ἐταῖρες τῆς εἰδωλολατρίας. Ἡ πιὸ καθαρὴ ἀγάπη τῆς παρθενικῆς Ἐκκλησίας ἀντιπαρατάχθηκε μὲ τὸν πιὸ ξεπεσμένο ἐρωτισμὸ τοῦ παγανιστικοῦ σαρκολατρισμοῦ. Τότε ἀντήχησε ἡ ἀποστολικὴ φωνή: **«Παρακαλῶ ὑμᾶς, ἀδελφοί, παραστήσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν, ἁγίαν, εὐάρεστον τῷ Θεῷ, τὴν λογικὴν λατρείαν ὑμῶν, καὶ μὴ συσχηματίζεσθαι τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθαι τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν»** (Ρωμ. ιβ' 1,2). Μὲ τέτοια πνευματικὰ φτερουγίσματα ἀνέβασε ὄχι λίγους στὶς κορυφές τῆς ἀρετῆς καὶ ἀγιότητας.

## Ἡ ἀγάπη νικάει τὸν πόνο

Τὴν ἀγάπην τὴν βλέπουμε συνήθως σὰν μιὰ φιλανθρωπικὴ ἐκδήλωση, σὰν μιὰ κοινωνικὴ προσφορά. Καὶ εἶναι ἀσφαλῶς ἡ μεγαλύτερη. Σκεφθήκαμε ὅμως ποτέ, πῶς ἡ ἀγάπη εἶναι ἡ πιὸ μεγάλη προσφορά ὄχι μονάχα στοὺς ἄλλους, ἀλλὰ πρῶτα ἀπὸ ὅλα στὸν ἑαυτό μας; Ναί, μὲ τὴν ἀγάπην δὲν προσφέρουμε στοὺς ἄλλους. Προσφέρουμε πιὸ πολὺ στὸν ἑαυτό μας. Ἡ μᾶλλον αὐτὸ πού προσφέρουμε στοὺς ἄλλους ἀντανακλᾶται καὶ ἐπιστρέφει πολλαπλάσιο στὸν ἑαυτό μας. Ἐνῶ δίνουμε καὶ φαίνεται, πῶς κάτι ἀφαιροῦμε ἀπὸ τὰ ὑπάρχοντά μας, ὅμως στὴν οὐσία λαμβάνουμε. Παίρνουμε κάτι ἀσύγκριτο καὶ ἀπερίγραπτο πού μονάχα ὅσοι τὸ ζοῦν τὸ καταλαβαίνουν. Καταλαβαίνουν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου πού εἶπε **«μακάριόν ἐστὶ μᾶλλον διδόναι ἢ λαμβάνειν»** (Πράξ. κ' 35).

Ἡ ἱστορία εἶναι ἀληθινή. Καὶ δὲν εἶναι ἡ μοναδική. Ἄρρωστος βαριά. Τὸ γνωρίζει καλὰ πῶς εἶναι μετρημένες οἱ ἡμέρες τῆς ζωῆς του. Τρία ὀλόκληρα χρόνια τώρα στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου. Ἡ ἀθεράπευτη ἀσθένεια τοῦ ἔχει ὀργώσει τὸ πρόσωπο. Ἀγνώριστο ἔχει γίνεи ἀπὸ τὶς πολλὰ χειρουργικὰ ἐπεμβάσεις. Τί θὰ περίμενε κανεὶς; Ἡ ἀπογοήτευση νὰ ἔχει θρονιαστεῖ σὲ μιὰ τόσο πολυδοκιμασμένη ψυχὴ. Ἀποθαρρημένος ἀπὸ τὰ ἀδιάκοπα χτυπήματα τῆς ἀρρώστιας νὰ ὀχυρωθεῖ καὶ νὰ ἀπομονωθεῖ μέσα στὴν θλίψη του. Νὰ τὰ βάζει μὲ ὄλους. Ὅλοι νὰ τοῦ φταῖνε. Ὅτι συμβαίνει μὲ ἐκείνους πού δὲν ἀντιμετωπίζουν τὶς δοκιμασίες μὲ πίστη στὸν Θεό.

Τίποτε ὅμως ἀπὸ αὐτά. Γιατὶ ἂν ὁ πόνος ἐπιχείρησε νὰ προσπελάσει στὸν χῶρο τῆς ψυχῆς του, ἀποκρούστηκε ἀπὸ τὸν θώρακα τῆς πίστεως, ἀπὸ τὴν ἀγάπην γιὰ τοὺς συνανθρώπους του. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη στὰ ἄλλα ἀδέλφια του, πού ὑποφέρουν δίπλα του, τὸν ἔκανε νὰ ξεχνᾶει τὸν δικό του πόνο καὶ νὰ σκορπίζει ἐλπίδα καὶ παρηγοριὰ γύρω του. Ἡ πλούσια ἀγάπη, πού πλημμύριζε τὴν καρδιά του, δὲν λιγόστεψε ἀπὸ τὴν δική του δοκιμασία. Ἰσα-ἴσα αὐξήθηκε. Καὶ αὐτὴ εἶχε γίνεи τὸ ἀποτελεσματικότερο φάρμακο στὴν ἀσθένειά του. Ἦταν τὸ πιὸ δραστικὸ ὄπλο γιὰ τὴν ἐξουδετέρωσή της.

Εἶχαν φθάσει τὰ Χριστούγεννα. Τρίτη χρονιὰ πού θὰ τὰ γιόρταζε στὸ κρεβάτι τοῦ πόνου. Ἡ μέρα τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ γιὰ τοὺς ἀνθρώπους τὰ Χριστούγεννα. Ὁ Θεὸς ἦλθε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους γιὰ νὰ σφογγίσει τὰ δάκρυά τους. Νὰ θεραπεύσει τὶς πληγές τους. Νὰ τοὺς ἀπαλλάξει ἀπὸ τὸν βαρὺ ζυγὸ τῆς ἁμαρτίας. Νὰ τοὺς χαρίσει τὴν λύτρωση καὶ τὴν σωτηρία. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη ἔδινε καὶ σ' αὐτὸν τὴν δύνα-

μην νὰ προσφέρει ἀγάπην καὶ νὰ ἀντλεῖ ἀπὸ ἐκεῖ χαρὰ.

Μέσα στὸν θάλαμό του –ἦταν μὲ ἄλλους δέκα– ἔφεραν καὶ τοποθέτησαν ἕνα χριστουγεννιάτικο δέντρο. Ὁραῖο, ψηλὸ, ἀλλὰ χωρὶς στολισμό. Ἦταν μιὰ χαρούμενη νότα σ' ἐκεῖνο τὸ θλιμμένο περιβάλλον. Σηκώθηκε, πῆρε ἕνα μεγάλο κουτὶ γεμάτο στολίδια –τοῦ τὰ εἶχε φέρει ἡ γυναίκα του– καὶ ἄρχισε ὁ ἴδιος νὰ τὸ στολίζει μὲ περισσὴ τέχνη. Ἦταν ἱκανὸς διακοσμητής. Πονοῦσε ὅλη αὐτὴ τὴν ὥρα. Ἡ σκέψη ὅμως ὅτι θὰ πρόσφερε στοὺς συνανθρώπους του λίγη χαρὰ, ἕνα χαμόγελο, μιὰ ἐλπίδα, τοῦ ἔδινε φτερά. Ἐβαζε ὅλη τὴν τέχνη του, ὅπως ἔκανε ὅταν ἦταν γερός. Ἡ καρδιά του σκιρτοῦσε στὴν σκέψη, ὅτι μπορούσε νὰ προσφέρει ἀγάπην ἀπὸ αὐτὴ πού ἔφερε τὸ θεῖο Βρέφος στὸν κόσμον. Τὸ καλλιτεχνικὸ του ἔργο, ἀληθινὸ στολίδι γιὰ τὸν θάλαμο, κάποτε τελείωσε. Ὁ τόπος ἐκεῖνος τοῦ πόνου εἶχε τώρα ἀλλάξει. Τραγουδοῦσε ἕνα ἄλλο χαρούμενο ὕμνο, τὸν ὕμνον τῆς ἀγάπης. Τραγουδοῦσαν καὶ ὅλες οἱ ψυχὲς πού πήγαιναν ἐκεῖ, γιὰ νὰ θαυμάσουν τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης. Γιατροὶ καὶ νοσοκόμες ἔλεγαν, πῶς ποτέ δὲν θὰ ξεχάσουν αὐτὸ τὸ θάρρος, τὴν δύναμιν τῆς ἀγάπης πού νικάει τὸν πόνο.

Μιὰ ἱστορία πόνου, ἴσως ποῦν μερικοί, δὲν εἶναι ταιριαστὴ μὲ τὴν χαρούμενη χριστουγεννιάτικη ἀτμόσφαιρα. Ἀλλὰ ἐδῶ δὲν ἔχουμε μιὰ ἱστορία πόνου. Ἐχουμε μιὰ ἱστορία ἀγάπης. Καὶ ὅπου κυριαρχεῖ ἡ ἀγάπη, ἐκεῖ νικιέται ἡ θλίψη, νικιέται ὁ θάνατος. Ἄλλωστε καὶ ἡ θεῖα Γέννηση στὴν φτωχικὴ φάτνη, δὲν φαίνεται σὰν ἀδυναμία; Καὶ ὅμως αὐτὴ ἡ ἀδυναμία εἶναι ὑπερδύναμιν. Ἐκεῖ στὴν ἄκρα ταπεινώσει κρύβεται τὸ ἀληθινὸ μεγαλεῖο. Ἐκεῖ στὴν ὑλικὴ φτώχεια ὑπάρχουν τὰ πραγματικὰ πλούτη. Γιατὶ ἐκεῖ ἀνέτειλε τὸ ἀνέσπερο φῶς τῆς ἀγάπης, τῆς πιὸ μεγάλης ἀγάπης, πού μεταμορφώνει τὸν κόσμον.

*«Θέλεις νὰ μάθεις τὴν αἰτία πού ὁ Θεὸς ἦλθε ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους; ρωτᾶει ὁ ἅγιος Γρηγόριος Νύσσης. Λοιπόν, ἂν χαρακτηριστικὸ γνώρισμα τῆς θεῖας φύσεως εἶναι ἡ φιlanθρωπία, ἔχεις τὴν αἰτία τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους. Διότι ἡ ἀρρωστη ἀνθρώπινη φύσις χρειαζόταν τὸν ἰατρό. Ὁ πεσμένος ἀνθρώπος χρειαζόταν τὸν ἀνορθωτὴ. Χρειαζόταν τὸ φῶς ὁ βυθισμένος στὸ σκοτάδι. Ζητοῦσε τὸν Λυτρωτὴ ὁ αἰχμάλωτος, τὸν συναγωνιστὴ ὁ δεσμώτης, τὸν ἐλευθερωτὴ ὁ ὑπόδουλος.»* Ἀλλὰ τὰ Χριστούγεννα δὲν εἶναι μόνο παρελθόν. Εἶναι καὶ παρόν. Γιατὶ ὁ Χριστὸς καὶ σήμερον ζεῖ ἀνάμεσά μας. Μποροῦμε νὰ τὸν ἀνακαλύπτουμε στὰ πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν μας.

### ΕΟΡΤΟΛΟΓΙΟ 2019

Ἡ θυσία εἶναι ἀναπόσπαστα συνδεδεμένη μὲ τὴν ἀγάπην, καὶ ἡ ἀγάπη μὲ τὴ θυσία. Δὲν εἶναι ἀσφαλῶς τυχαῖο ὅτι ἡ θρησκεία πού κήρυξε τὴν ἀγάπην, ὁ Χριστιανισμὸς, εἶναι παράλληλα καὶ ἡ θρησκεία πού κήρυξε τὴ θυσία. Τὸ εορτολόγιον τοῦ 2019 ἔχει ὡς θέμα τὴ θυσία, μὲ τὴν τόσο κομβικὴ σημασία γιὰ τὴ χριστιανικὴ πίστη καὶ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ. **Τιμὴ € 1,00**

«Ἐγένετο ἐν τῷ ἐγγίσειν αὐτὸν εἰς Ἱερικὴν τυφλὸς τις ἐκάθητο παρὰ τὴν ὁδὸν προσαιτῶν. Ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη ταῦτα. Ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. Καὶ ἐβόησε λέγων· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με. Καὶ οἱ προάγοντες ἐπετίμων αὐτῷ ἵνα σιωπήσῃ· αὐτὸς δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν

**ΚΥΡΙΑΚΗ 2 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ**

**ΙΔ' ΛΟΥΚΑ**

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ιη' 35-43**

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐφεσ. στ' 10-17**

με. Σταθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν, ἐγγίσαντος δὲ αὐτοῦ ἐπηρώτησεν αὐτὸν λέ-

γων· τί σοι θέλεις ποιήσω; ὁ δὲ εἶπε· Κύριε, ἵνα ἀναβλέψω. Καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβλεψον· ἡ πίστις σου σέσωκέ σε. Καὶ παραχρῆμα ἀνέβλεψε, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ δοξάζων τὸν Θεόν· καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ Θεῷ».

## ΜΕ ΕΠΙΜΟΝΗ

«...αὐτὸς πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· Υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με».

Πῶς νὰ μὴν φωνάζει δυνατὰ καὶ νὰ μὴν ἀγνοεῖ τοὺς ἄλλους; Εἶχε ἀκούσει πολλὰ γιὰ τὰ θαύματα ποὺ ἔκανε ὁ Κύριος. Ποθοῦσε κάποτε νὰ βρεῖ τὴν εὐκαιρία νὰ τὸν πλησιάσει καὶ νὰ τοῦ ζητήσῃ τὴν θεραπεία του. Καὶ νά, ὅτι ὁ Χριστὸς ἦλθε στὴν Ἱερικὴν. Ἄς ἔλεγον, λοιπὸν, ὅτι ἤθελαν οἱ «**παραπορευόμενοι**». Αὐτὸς ἐπέμενε καὶ «**πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· Ἰησοῦ υἱὲ Δαυΐδ, ἐλέησόν με**». Καὶ χάρη στὴν ἐπιμονή του ἐπέτυχε αὐτὸ ποὺ ἤθελε.

### A) Ἀναγκαία ἢ ἐπιμονή.

Ἡ ἐπιμονὴ μᾶς χρειάζεται στὴ ζωὴ μας. Χωρὶς αὐτὴ κανένα ἔργο, καμιά προσπάθεια δὲν εὐδώνεται. Καὶ ὅσο πιὸ σπουδαῖο εἶναι κάποιο ἔργο, τόσο καὶ πιὸ πολλὴ ἐπιμονὴ ἀπαιτεῖ. Γιατὶ ὅπως-δήποτε πολλὰ ἐμπόδια καὶ δυσκολίες παρουσιάζονται στὴν πραγματοποίηση τῶν καλῶν ἔργων. Καὶ τὸ τόσο σπουδαῖο ἔργο τῆς σωτηρίας μας, ἢ συμμόρφωσή μας μὲ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ὁ δρόμος τῆς ἀρετῆς ἀπαιτοῦν πολλὴ καὶ συστηματικὴ καὶ ἐπίμονη προσπάθεια γιὰ νὰ τὰ κατορθώσουμε.

Γι' αὐτὸ καὶ ἀξίζει τὸν κόπο, ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἀναλάβουμε αὐτὸ τὸ ἔργο μὲ θερμὸ ζῆλο καὶ ἀνυποχώρητη ἐπιμονή. Καὶ πολὺ περισσότερο γιὰ εἶναι τόσα πολλὰ τὰ ἐμπόδια ποὺ παρουσιάζονται. Ἐμπόδια ἀπὸ ἐμᾶς τοὺς ἴδιους. Τὸν παλαιὸ ἄνθρωπο μὲ τὴν ἀδυναμία καὶ τὰ πάθη του. Ποὺ τόσο εὐκόλα κλίνει πρὸς τὴν «**εὐπερίστατον ἁμαρτίαν**» καὶ ἐπιθυμεῖ τὰ ἀντίθετα ἀπὸ αὐτὰ ποὺ ποθεῖ ἢ ψυχὴ μας. «**Ἡ σὰρξ**», λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, «**ἐπιθυμεῖ κατὰ τοῦ πνεύματος, τὸ δὲ πνεῦμα κατὰ τῆς σαρκός· ταῦτα δὲ ἀντίκεινται ἀλλήλοις**» (Γαλ. ε' 17). Ἀλλὰ ὁ Κύριος βεβαιώνει ὅτι «**τὸ μὲν πνεῦμα πρόθυμον ἢ δὲ σὰρξ ἀσθενής**» (Ματθ. κοτ' 41).

Ἐμπόδια ὅμως στὸ ἔργο τῆς σωτηρίας μας παρεμβάλλουν καὶ οἱ γύρω μας. Ἐμπαίζουν καὶ εἰρωνεύονται καὶ ὄχι σπάνια διαβάλλουν, συκοφαντοῦν, καταδιώκουν καὶ ἀδικοῦν τὸν ἄνθρωπο τοῦ Θεοῦ. Τὰ πάντα μηχανεύονται γιὰ νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὸν δρόμο τῆς ἀρετῆς. Κάποτε κι αὐτοὶ οἱ οἰκεῖοι κάνουν τὸ ἴδιο. Ἀκόμα καὶ ἡ κοινωνία μὲ τοὺς πολυάριθμους δελεαστικὸς πειρασμούς της, καὶ ὁ ἴδιος ὁ Διάβολος μὲ τὸν συ-

νεχί, ἀμείλικτο καὶ λυσσώδη πόλεμό του κάνουν τὸ καθετὶ γιὰ νὰ δημιουργοῦν συνεχῶς πολλὰ καὶ μεγάλα ἐμπόδια.

\*\*\*

### B) Ἐπιμονὴ καὶ ἐπιτυχία.

Μπροστὰ σ' αὐτὰ, λοιπὸν τί θὰ κάνουμε; Θὰ πτοηθοῦμε, θὰ χάσουμε τὸ θάρρος μας, θὰ κυριευθοῦμε ἀπὸ δειλία, θὰ σταματήσουμε τὸν ἀγῶνα; Ἀλίμονο ἂν καταλήξουμε σ' αὐτὸ τὸ θλιβερὸ κατάντημα, Ἀπτόπτοι, μὲ ὑπομονὴ κι ἐπιμονὴ θὰ συνεχίσουμε τὸν καλὸ ἀγῶνα στὸν ὅποιο μᾶς καλεῖ ὁ Θεός. Μὲ εἰρηνικὴ διάθεση θὰ βλέπουμε τὴν δυσμενεῖς περιστάσεις καὶ τὴν ἀδικίαν ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἄλλους, ἀκόμα καὶ τὴν ἀποτυχίαν. Καὶ μὲ ἀκαμπτη ἐπιμονὴ θὰ ἀγωνιζόμεστε γιὰ τὴν ὑπερνίκηση τῶν ἐμποδίων ἀπὸ ὅπουδήποτε κι ἂν προέρχονται. Κι ὅσο πιὸ μεγάλα καὶ ἀνυπέρβλητα φαίνονται, τόσο καὶ μὲ μεγαλύτερη ἐπιμονὴ θὰ τὰ ἀντιμετωπίζουμε. Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἐπιτυχία, ἢ νίκη θὰ εἶναι μὲ τὸ μέρος μας. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ πείρα τῶν πνευματικῶν ἀγωνιστῶν βεβαιώνουν ὅτι αὐτὸς ποὺ ἐπιμένει, αὐτὸς νικᾷ.

Ὁ ἀπόστολος Παῦλος γράφει πρὸς τοὺς Κολασσαεῖς (α' 22-23) ὅτι ἡ ἀγιότητα καὶ ἡ πρόοδος τους, ἢ νίκη στὸν καλὸ ἀγῶνα ἔχουν σχέση μὲ τὴν ἀμετακίνητη ἐπιμονή τους, μὲ τὴν φωτισμένη καὶ ἐνεργὸ καὶ διὰ τῶν ἔργων ἐκδηλουμένη πίστη τους. Τὴν ἐπιμονὴ διδάσκει ὁ Κύριος μὲ τὴν παραβολὴ τῆς φτωχῆς χήρας ποὺ ἐπέμενε ζητῶντας τὸ δίκιο της ἀπὸ τὸν ἄδικο κριτὴ (Λουκ. ιη' 1-5). Καὶ μὲ τὴν παρόμοια παραβολὴ τοῦ ἀδιάκριτου φίλου, ποὺ μέσα στὰ μεσάνυχτα χτυπάει τὴν πόρτα τοῦ γείτονα καὶ ζητάει ψωμὶ (Λουκ. ια' 5-8). Καὶ κοντὰ σ' αὐτὰ ποτε δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι συμπαραστάτη μας στὸν ἐπίμονο ἀγῶνα μας ἔχουμε τὸν ἴδιο τὸν Κύριο, ὁ ὁποῖος «**ἐξῆλθε νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ**» (Ἀποκ. στ' 2).

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἀγωνίζονται μὲ ἐπιμονὴ γιὰ νὰ βελτιώσουν τὴν ἐπιχειρήσεις τους, γιὰ νὰ κερδίσουν χρήματα. Ἐμεῖς, ὅσοι πιστοί, μὲ ἀκόμα μεγαλύτερη ἐπιμονὴ ἄς ἀγωνισθοῦμε γιὰ τὴν ἀπόκτηση τῶν οὐράνιων θησαυρῶν.

«Ἦν διδάσκων ἐν μιᾷ τῶν συναγωγῶν ἐν τοῖς σάββασι. Καὶ ἰδοὺ γυνή ἦν πνεῦμα ἔχουσα ἀσθενείας ἔτη δέκα καὶ ὀκτώ, καὶ ἦν συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ὁ Ἰησοῦς προσεφώνησε καὶ εἶπεν αὐτῇ· γύναι, ἀπολέλυσαι τῆς ἀσθενείας σου· καὶ ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν. Ἀποκριθεὶς δὲ ὁ ἀρχισυνάγωγος, ἀγανακτῶν ὅτι τῷ σαββάτῳ ἐθεράπευσεν ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγε τῷ ὄχλῳ· ἔξ ἡμέραι εἰσὶν ἐν αἷς δεῖ ἐργάζεσθαι· ἐν ταύταις οὖν

## ΚΥΡΙΑΚΗ 9 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ Ι΄ ΛΟΥΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ ιγ΄ 10-17 ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γαλ. δ΄ 22-27

ἐρχόμενοι θεραπεύεσθε, καὶ μὴ τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου. Ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ ὁ Κύριος καὶ εἶπεν· ὑποκριτά·

ἕκαστος ὑμῶν τῷ σαββάτῳ οὐ λύει τὸν βούην αὐτοῦ ἢ τὸν ὄνον ἀπὸ τῆς φάτνης καὶ ἀπαγαγὼν ποτίζει; Ταύτην δὲ, θυγατέρα Ἀβραάμ οὖσαν, ἦν ἔδησεν ὁ σατανᾶς ἰδοὺ δέκα καὶ ὀκτώ ἔτη, οὐκ ἔδει λυθῆναι ἀπὸ τοῦ δεσμοῦ τούτου τῇ ἡμέρᾳ τοῦ σαββάτου; Καὶ ταῦτα λέγοντος αὐτοῦ κατησχύνοντο πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ, καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἔχαιρεν ἐπὶ πᾶσι τοῖς ἐνδόξοις τοῖς γινομένοις ὑπὲρ αὐτοῦ».

## ΕΥΓΝΩΜΟΣΥΝΗ

«Καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν».

Ἦταν ἀνάπηρη, ἡ γυναίκα τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, δεκαοκτὼ χρόνια. **«Συγκύπτουσα καὶ μὴ δυναμένη ἀνακῦψαι εἰς τὸ παντελές».** Πῆγε ὅμως στὴ Συναγωγή τὸ Σάββατο γιὰ νὰ προσευχηθεῖ. Κι ἐκεῖ ὁ μέγας Ἰατρὸς ψυχῶν καὶ σωμάτων, ὁ Κύριος Ἰησοῦς, τῆς ἔδωσε αὐτὸ πού τόσο ποθοῦσε: Τὴν υγεία της. **«Ἐπέθηκεν αὐτῇ τὰς χεῖρας· καὶ παραχρῆμα ἀνωρθώθη καὶ ἐδόξαζε τὸν Θεόν».** Δωρεὰ μεγάλη πήρε. Δὲν παρέλειψε ὅμως νὰ δοξάσει, νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν Θεό. Πόσο χρήσιμο δίδαγμα δίνει καὶ σὲ μᾶς! Ἡ προσευχή μας εἶναι γεμάτη αἰτήματα. Μὲ λίγη ὅμως δοξολογία καὶ εὐχαριστία.

### Α) Πολλὲς οἱ θεῖες εὐεργεσίες.

Μετὰ ἀπὸ κάθε δωρεὰ πρέπει νὰ ἀκολουθεῖ καὶ δοξολογία, μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ σημερινὸ Εὐαγγέλιο. Καὶ ὅλοι δεχόμεστε ἀναρίθμητες εὐεργεσίες, ἀτομικὲς ἢ οἰκογενειακὲς, ἀπὸ τὸν Κύριο. Εἶναι φανερὲς καὶ ἀφανεῖς. Εἶναι τόσες φορές πού μᾶς προφύλαξε χωρὶς ἴσως καὶ νὰ τὸ ἀντιληφθοῦμε. Εἶναι αὐτὰ πού δίνει στὴν οἰκογένειά μας, στὴν κοινωνία, στὸ ἔθνος μας. Ἀκόμα δίνει ὁ Κύριος πνευματικὰ δῶρα στὸν καθένα μας. Εἶναι ἡ χάρις, καὶ ἡ ἀγάπη καὶ ἡ θυσία τοῦ πού γιὰ μᾶς προσέφερε. Εἶναι τὰ μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας πού ἔχει στὴ διάθεσή μας. Εἶναι ὅτι μᾶς παίρνει ἀπὸ τὰ χαμηλὰ καὶ μᾶς ἀνεβάζει ψηλά. **«Ὁ Θεὸς πλούσιος ὢν ἐν ἐλέει διὰ τὴν πολλὴν ἀγάπην αὐτοῦ, ἦν ἠγάπησεν ἡμᾶς, καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασι συνεζωοποίησε τῷ Χριστῷ... καὶ συνήγειρε καὶ συνεκάθησεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ»** (Ἐφ. β΄ 4-6), τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Γινόμαστε σύνθρονοι καὶ συνόμιλοι τοῦ Κυρίου...

Πόσοι ὅμως ἀπὸ ἐμᾶς τὸν εὐγνωμονοῦμε καὶ τὸν δοξάζουμε ὅσο πρέπει γιὰ ὅλα αὐτὰ; Ἴσως ἐλάχιστοι εἶναι οἱ πιστοὶ πού εἶναι εὐγνώμονες καὶ δοξάζουν τὸν Δωρεοδότη Θεό. Οἱ ἄλλοι ἐλάχιστα θυμόμαστε τὶς δωρεές του καὶ ἄτονα ψιθυρίζουμε κάποτε-κάποτε ἴσως ἓνα «εὐχαριστῶ».

### Β) Καθῆκον μας ἡ εὐγνωμοσύνη.

Καὶ ὅμως, εἶναι καθῆκον μας νὰ δοξολογοῦμε τὸ ὑπερύμνητο Ὄνομά Του. Ὅπως ἡ συγκύπτουσα πού **«ἐδόξαζε τὸν Θεόν».** Καὶ νὰ τὸν εὐχαριστοῦμε γιὰ τὶς ποικίλες πνευματικὲς καὶ σωματικὲς εὐεργεσίες του. Ἡ προσευχή μας ἄς γίνῃ καὶ προσευχὴ εὐχαριστίας καὶ δοξολογίας. Ἄς λέμε συνεχῶς: Κύριε, σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὸ μού δίνεις τόσες δωρεές. Σ' εὐχαριστῶ γιὰ τὴν υγεία, γιὰ τὴν εἰρήνη, γιὰ τὶς πνευματικὲς σου δωρεές. Γιὰ τὰ τόσα καθημερινὰ καὶ αἰώνια πού μού χάρισες.

### Γ) Μὲ τὰ ἔργα καὶ τὴ ζωὴ μας.

Ἡ εὐγνωμοσύνη μας πρὸς τὸν Δωρεοδότη Κύριο δὲν πρέπει νὰ περιορίζεται μόνο στὴν προσευχή. Πρέπει νὰ παρουσιάζεται καὶ στὴ ζωὴ μας. Ἡ πιὸ σωστά: Ζωὴ καὶ προσευχὴ νὰ εἶναι δεμένα μεταξύ τους. Ὅχι νὰ λέμε ἓνα «εὐχαριστῶ» μὲ τὰ χεῖλη, καὶ ἡ ζωὴ μας νὰ εἶναι ἀντίθετη ἀπὸ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ. Πρέπει μὲ τὴ ζωὴ μας, τὴν καθημερινὴ συμπεριφορά μας νὰ δείχνουμε ὅτι νιώθουμε τὶς δωρεές τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ ἀνταποκρινόμαστε σ' αὐτές. Τὸν Δωρεοδότη Κύριο θὰ τὸν εὐχαριστήσουμε ἂν βαδίζουμε στὰ ἴχνη του. Δὲν θέλει τὴν εὐγνωμοσύνη μας νὰ τὴν περιορίζουμε μόνο στὰ χεῖλη. Θέλει ἡ καρδιά μας νὰ εἶναι πάντα στραμμένη σ' Αὐτόν. Ἡ ζωὴ μας νὰ εἶναι σύμφωνη μὲ τὶς θεῖες ἐντολές του. Τὸ παιδί δείχνει εὐγνωμοσύνη στοὺς γονεῖς του ὄχι μόνο μ' ἓνα «εὐχαριστῶ», ἀλλὰ ὅταν εἶναι ὑπάκουο στὶς συμβουλές τους καὶ συμμορφώνεται μ' αὐτές. Κι ἐμεῖς τὴν εὐγνωμοσύνη μας στὸν Κύριο θὰ τὴν δείξουμε μὲ τὴ χριστιανικὴ ζωὴ μας.

Ἡ εὐγνωμοσύνη πρὸς τὸν Θεὸ ἐξυψώνει τὸν ἄνθρωπο. Ὁ εὐεργετούμενος πού δὲν εὐχαριστεῖ τὸν εὐεργέτη του εἶναι ἀχάριστος. Ἐνῶ ἐκεῖνος πού δοξολογεῖ τὸν Θεό, πού δείχνει μὲ κάθε τρόπο τὴν εὐγνωμοσύνη του ἔχει κάτι ἀνώτερο. Εἶναι ἄνθρωπος μὲ βαθιὰ καλλιέργεια. Καὶ γι' αὐτὸ νιώθει τὶς ἀνεκτίμητες δωρεές τοῦ Θεοῦ. Καὶ εὐχαριστεῖ καὶ δοξάζει τὸ θεῖο ὄνομα τοῦ μεγάλου μας Πατέρα.

# ΔΙΑΛΟΓΟΣ με τούς ἀναγνώστες μας

## «Καινὰ ποιῶ πάντα» (Ἀποκ. κα' 5)

### Β'

Εἶπαν πὼς μιὰ ἀπὸ τὶς ἀρρώστιες τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ἡ ...ἀμνησία. Ὁ σύγχρονος ἄνθρωπος «ἔχασε τὴ μνήμη του». Λησμονεῖ καὶ διαγράφει τὸ παρελθόν. Δὲν τὸν ἐνδιαφέρει, λέει, ἡ ἱστορία. Μονάχα τὸ μέλλον, ἰσχυρίζεται, ὅτι τὸν ἀπασχολεῖ. Καὶ ξεχνάει πὼς αὐτὸ πὸν ὀνομάζει σήμερα παρὸν ἢ μέλλον αὔριο γίνεται παρελθόν. Ἄλλο τὸ νὰ πεῖ ὅτι τὸ παρελθόν με ἐνδιαφέρει λιγότερο ἀπὸ τὸ μέλλον. Ὅπωςδὴποτε τὸ παρελθόν συνδέεται στενὰ με τὸ μέλλον καὶ βοηθάει στὴν πρόβλεψή του. Ὁ σωστός ἄνθρωπος ἀναγνωρίζει ὅτι δὲν εἶναι ξεκρέμαστος. Ἐχει κάποιο σύνδεσμο με αὐτοὺς πὸν προηγήθηκαν. Κάτι περισσότερο. Σέβεται τὸ ἄξιο ἔργο πὸν τοῦ κληροδότησαν οἱ προηγούμενοι. Ἀναγνωρίζει καθετὶ πὸν ὀφείλει στοὺς ἄλλους. **«Ἄλλοι κεκοπιάκασι, καὶ ὑμεῖς εἰς τὸν κόπον αὐτῶν εἰσεληλύθατε»** (Ἰωάν. δ' 38) εἶχε πεῖ ὁ Κύριος στοὺς μαθητῆς Του. Ὅλοι μας, λίγο ἢ πολὺ, εἰσερχόμαστε στὸν κόπο τῶν ἄλλων.

Θέλει κάποιος νὰ γίνῃ ἀτομικὸς ἐπιστήμονας ἢ καλλιτέχνης ἢ φιλόσοφος. Με ὅποιονδὴποτε κλάδο τοῦ ἐπιστητοῦ ἂν θελήσει νὰ ἀσχοληθεῖ δὲν μπορεῖ νὰ ἀγνοήσει τὸ παρελθόν. Θὰ ἦταν ἀκρισία νὰ περιφρονήσει τοὺς κορυφαίους τῆς ἐπιστημονικῆς ἔρευνας, τοὺς δεξιότητες τῆς σμίλης ἢ τοῦ χρωστήρα, τοὺς δασκάλους τῆς φιλοσοφικῆς σκέψης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, ἀπλῶς καὶ μόνο γιατί ἀνήκουν στὸ παρελθόν. Θὰ διαγράψῃ ὁ ἀτομικὸς ἐπιστήμονας μερικὰ ὀνόματα, ὅπως τοῦ Ράδερφοντ, τοῦ Μπόρ, τοῦ Κόμπτον, τοῦ Χάιζεμπεργκ, χωρὶς τὸν κίνδυνο τῆς ἡμιμάθειας; Θὰ περιφρονήσει ὁ καλλιτέχνης τοὺς μεγάλους δημιουργοὺς τῆς τέχνης, τὸν Φειδία, τὸν Πραξιτέλν, τὸν Ραφαήλ, τὸν Θεοτοκόπουλο καὶ τὸσους ἄλλους; Δὲν θὰ εἶναι λάθος; Μπορεῖ νὰ ἀγνοήσει ὁ φιλόσοφος τὸν Πλάτωνα, τὸν Ἀριστοτέλν, τὸν Αὐγουστῖνο, τὸν Γρηγόριο Νύσσης, τὸν Καρτέσιο;

Δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολὴ ἂν θὰ λέγαμε ὅτι αὐτὸ πὸν εἶμαι, αὐτὸ πὸν κατέχω, τὸ χρωστάω σὲ μεγάλο βαθμὸ στοὺς ἄλλους πὸν ὅμως ἀνήκουν στὸ παρελθόν. Αὐτὴ ἡ ὑπαρξή μου, τὸ πολὺτιμο δῶρο τῆς ζωῆς, εἶναι κάτι πὸν δέχτηκα ἀπὸ τοὺς γονεῖς μου. Ὁ κόσμος μέσα στὸν ὁποῖο ζῶ καὶ κινουμαι καὶ ἐπωφελοῦμαι, εἶναι δημιούργημα τῶν ἄλλων πὸν κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν ὑπάρχουν πιά. Μποροῦμε νὰ σκεφθοῦμε πόσοι αἰῶνες ἐπιστημονικῆς ἔρευνας χρειάστηκαν, γιὰ νὰ ἀνοιχθοῦν ὅλοι αὐτοὶ οἱ δρόμοι πὸν προσανατολίζουν σήμερα τὴν πορεία μας; Ἀνοίγουμε τὰ μάτια μας σ' ἓνα περιβάλλον ὄχι ἄγριο, ἀλλὰ καλλιεργημένο ἀπὸ τὸν μόχθο τῶν γενεῶν πὸν προηγήθηκαν. Ἄν δὲν ὑπῆρχε αὐτὸ τὸ παρελθόν ἢ περιπλάνηση σὲ ἄγνωστα μονοπάτια θὰ μᾶς ἔκανε νὰ χανόμαστε κάθε στιγμή! Ποιὸς θὰ

μᾶς πεῖ πόσα χρωστᾶμε σὲ ὄλους ἐκείνους τοὺς μεγάλους ποιητῆς, μουσουργοὺς καὶ καλλιτέχνης πὸν μᾶς ἄφησαν τὰ μεγαλόπνοα δημιουργήματά τους, γιὰ νὰ μᾶς προστατεύουν ἀπὸ τὸν ἐξανδραποδισμὸ τῆς μηχανοποιημένης ζωῆς;

Ἐπάρχει ὅμως καὶ ἓνα ἄλλο μεγάλο κεφάλαιο εἰδικὰ γιὰ μᾶς τοὺς Ἕλληνας. Ἡ ἱστορία μας δὲν εἶναι «φτηνοὶ πανηγυρισμοὶ» καὶ «ἀνεδαφικῆς προγονοπληξίης». Εἶναι μιὰ χρυσὴ ἀλυσίδα ἀπὸ ἀδιάκοπες ἐποποιεῖς καὶ μοναδικοὺς ἥρωισμούς, φορτωμένους με δάφνης τιμῆς καὶ δόξας. Τὸ κῶμα αὐτὸ πὸν πατᾶμε καὶ κινουμαστε ἐλεύθεροι καὶ ἐργαζόμαστε καὶ δημιουργοῦμε, εἶναι σπαρμένο με ὄστᾶ ἥρων καὶ ποτισμένο με αἷμα μαρτύρων. Ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα καὶ τὸ Βυζάντιο μέχρι τὴν ἐπανάσταση τοῦ 1821 καὶ μέχρι σήμερα διαδραματίσθηκε ἓνας τιτάνιος ἀγῶνας ἐναντίον τοῦ βαρβαρισμοῦ καὶ τῆς τυραννίας.

Σκεπτόμαστε, ἀλήθεια, ἂν δὲν εἶχε προηγηθεῖ τὸ γεμᾶτο πνεῦμα καὶ ἀρετῆ καὶ ἥρωισμὸ αὐτὸ παρελθόν, τί ἀμάθεια, τί φτώχεια, τί δουλεία θὰ βασίλευε; Ὁ ἐξανδραποδισμὸς θὰ εἶχε καταργήσει τὴ μόρφωση καὶ τὴν πρόοδο. Ἡ τυραννία θὰ εἶχε παροπλίσει τὴ σκέψη καὶ τὴν ἐλευθερία. Θὰ γεννιόμαστε με δεσμὰ καὶ θὰ πεθαίναμε με ἀλυσίδες. Νὰ μιλήσουμε τώρα γιὰ τὸ πιὸ σπουδαῖο κεφάλαιο; Πὼς ἔφτασε μέχρι τὶς μέρες μας ὁ ἀτίμητος θησαυρὸς τῆς χριστιανικῆς πίστεως; Τί αἱματηροὶ ἀγῶνες προηγήθηκαν; Πόσα κολοσσαῖα καὶ ἀμφιθέατρα ἄνοιξαν τὶς πύλες τους καὶ ἐξαπέλυσαν τὰ ἄγρια θηρία, γιὰ νὰ κατασπαράξουν τρυφερὰ θύματα; Πόσες ἀγχόνες ὑψώθηκαν; Πόσες φωτιὲς ἄναψαν; Πόσα ξίφη ἄστραψαν; Ὅλα αὐτὰ θὰ τὰ διαγράψουμε ὡς παρελθοντολογίης;

Λοιπόν; «Δὲν μποροῦμε νὰ ζήσουμε χωρὶς πρόοδο, δὲν μποροῦμε νὰ προοδεύσουμε χωρὶς παράδοση. Τὸ νὰ ἀξιοποιῶμε τὴν παράδοση εἶναι τὸ ξεκίνημα, γιὰ νὰ πᾶμε στὴν πρόοδο. Κατὰ τὴν πεποίθησή μας τὸ χρονικὰ νεώτερο μπορεῖ νὰ εἶναι καλύτερο μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ χειρότερο. Πρέπει νὰ προσπαθοῦμε, πρέπει νὰ ἀγωνιζόμεθα, ὥστε τὸ νεώτερο νὰ εἶναι ὄντως καλύτερο. Εἴμεθα προοδευτικοί, ἄκρως προοδευτικοί, ἂν θέλετε. Ἀλλὰ ὄχι με τὴν ἔννοια, ὅτι μοιρολατρικὰ δεχόμεθα ὅτι καθετὶ νεώτερο εἶναι πρόοδος... Πρέπει νὰ ἀγωνισθοῦμε ὥστε τὸ νεώτερο νὰ εἶναι ὄντως πρόοδος. Με ἄλλα, ἀκόμη ἀπλούστερα, λόγια: Πρέπει νὰ ξεπεράσουμε τὸ παρελθόν καὶ νὰ δημιουργήσουμε τὸ νέο πὸν θὰ εἶναι καλύτερο ἀπὸ τὸ περασμένο. Ἀλλὰ ἡ δημιουργία αὐτὴ προϋποθέτει ὀρθὸ προσανατολισμὸ καὶ ἐπίμονο ἀγῶνα. Δὲν γίνεται αὐτομάτως οὔτε με φωνασκίης μόνο καὶ γκρεμίσματα. Καὶ πολὺ λιγώτερο με δουλοπρεπεῖς πιθηκισμοὺς οἰασθήποτε λόξας πὸν προβάλλει ὡς νέο καὶ μοντέρνο» (Ἀλέξανδρος Τσιριντάνης).

## «Ἐπὶ γῆς εἰρήνη»

ΤΟ ΕΡΩΤΗΜΑ ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχει. Γιατί ἡ «**ἐπὶ γῆς εἰρήνη**», ποὺ ἔψαλαν οἱ ἄγγελοι τὴν ἅγια νύχτα τῆς θείας Γέννησης, ἀποτελεῖ προσδοκία καὶ ὄνειρο ἀπραγματοποίητο; Γιατί; Μὰ γιατί ἡ εἰρήνη γιὰ νὰ σταθεῖ, χρειάζεται προϋποθέσεις. Καὶ αὐτὲς εἶναι ποὺ λείπουν. Ζητᾶμε, δηλαδή, καρπούς, ἐνῶ ξεριζώνουμε τὰ δένδρα. Ἐκαναν τὸ πᾶν, γιὰ νὰ πολεμήσουν τὴν ἀγάπην, ποὺ ἔφερε ὁ Χριστὸς στὸν κόσμον καὶ μετὰ διερρωτῶνται, γιατί δὲν ἔρχεται ἡ εἰρήνη. Μὰ δὲν εἶναι αὐτονόητο, πῶς χωρὶς ἀγάπην δὲν ὑπάρχει εἰρήνη, χωρὶς τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀγάπης ἡ εἰρήνη εἶναι οὐτοπία;

Ἡ εἰρήνη κατ' ἀρχὴν προϋποθέτει τὴ δικαιοσύνη. Εἶναι ὅμως κατ' ἐξοχὴν καρπὸς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη πάει πολὺ πιὸ μακριά. Ξεπερνᾷ τὴν ἀπλὴ δικαιοσύνη. Δὲν περιορίζεται νὰ μὴν ἀδικήσει. Προχωρεῖ στὸ νὰ εὐεργετήσῃ. Ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη φθάνει στὴν ἀδελφосύνη. Ἀγαπᾷ ἀληθινά; Ἐμπνέουσι ἀπὸ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ; Τότε δὲν μπορεῖ νὰ κάνεις κακὸ σὲ κανένα. **«Ἡ ἀγάπη τῶ πλησίον κακὸν οὐκ ἐργάζεται»** (Ρωμ. ιγ' 10). Οἱ σχέσεις θὰ εἶναι ἀρμονικὲς. Ἡ εἰρήνη θὰ βασιλεύει ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, γιατί πρῶτα θὰ βασιλεύει μέσα στὶς καρδιές. Οἱ λαοὶ τῆς γῆς ἔχουν τὴν ψευδαἰσθησὴ πῶς μὲ τὸν πυρετὸ τῶν ἐξοπλισμῶν θὰ ἀποτρέψουν τὸν πόλεμον. Χωρὶς πνευματικὸ ἐξοπλισμὸ μπορεῖ ἐξ ἀνάγκης νὰ καταθέτῃ κανεὶς τὰ ὄπλα. Δὲν καταθέτῃ ὅμως τὴν αἰτία ποὺ κινεῖ τὰ ὄπλα, ποὺ ἐξοπλίζει τὶς καρδιές. Καὶ ἡ αἰτία εἶναι ὁ ἐγωισμὸς μὲ ὅλα τὰ παρακλάδια του. Καὶ ὅσο αὐτὸς δὲν δαμάζεται, οἱ πορεῖες καὶ τὰ συνέδρια καὶ οἱ συμφωνίες θὰ εἶναι ὑποκριτικὰ ξεγελάσματα.

Γιατί χρειάζεται νὰ πᾶμε στὶς ματωμένες ἐστίες τῶν πολεμικῶν ἐπιχειρήσεων, γιὰ νὰ διαπιστώσουμε τὴν αἰτία ποὺ τὶς προκαλεῖ; Δίπλα μας, πολὺ κοντὰ μας, μέσα μας, ζοῦμε καθημερινὰ τὴ θλιβερὴ πραγματικότητα. Πόσες φορές τὸ σπῆτι μας, ἡ οἰκογένειά μας, τὸ χωριὸ μας, ἡ γειτονιά μας, τὸ γραφεῖο μας... γίνονται πεδίο συγκρούσεων καὶ μάχης! Πόσες φορές βρισκόμαστε σ' ἓνα κηρυγμένο ἢ ἀκήρυκτο πόλεμον στὶς σχέσεις μας μὲ τὰ ἀδέλφια μας, τοὺς συνεργάτες μας, τοὺς συνανθρώπους μας! Τί μᾶς λένε ὅλα αὐτά; Ἄν κοιτάξουμε βαθιά, θὰ δοῦμε ζωντανὸ τὸν ἐγωισμὸ. Ὁ ἐγωισμὸς μᾶς κάνει νὰ βλέπουμε μονάχα τὸν ἑαυτὸν μας, μονάχα τὸ συμφέρον μας καὶ τίποτε ἄλλο. Τὰ θέλουμε ὅλα δικά μας. Ἐτσι ἄλλοι πεθαίνουν ἀπὸ τὴν πείνα καὶ ἄλλοι ἀπὸ τὴν πολυφαγία. Φυγαδεύεται ἡ ἀγάπη καὶ ἔρχονται οἱ συγκρούσεις.

**«Πόθεν πόλεμοι καὶ μάχαι ἐν ὑμῖν;»** ρωτᾷ ὁ ἀδελφόςθεος Ἰάκωβος. **«Οὐκ ἐντεῦθεν ἐκ τῶν ἡδονῶν ὑμῶν τῶν στρατευομένων ἐν τοῖς μέλεσιν ὑμῶν;»** (δ' 1). Πρὶν ἀπὸ τὶς πολεμικὲς στρατεῖες, στρατεύονται οἱ ἁμαρτωλὲς ἐπιθυμίαι. Ἡ ἐπιθυμία τῆς φιλαρχίας, τῆς ἐξουσίας, τῆς ἐκδίκησης, τῆς ἡδονῆς, τοῦ ἀκόρεστο πλούτου, προκαλοῦν τὶς φιλονικίες καὶ προετοιμάζουν τὶς πολεμικὲς συγκρούσεις. Ὅλα αὐτὰ βρίσκουν τὴν

ἀπάντησίν τους στὴν ἀγάπην ποὺ ἔφερε ὁ Χριστὸς στὴ γῆν μας.

Αὐτὴ ἡ τοποθέτησιν, ποὺ εἶναι καὶ ἡ τοποθέτησιν τῆς Ἁγίας Γραφῆς, μᾶς δίνει τὶς νέες διαστάσεις τῆς εἰρήνης. Πρόκειται γιὰ τὴν εἰρήνην ποὺ μεταφράζεται σὲ ἀρμονικὲς σχέσεις μὲ τὸν ἑαυτὸν μας, μὲ τοὺς γύρω μας, μὲ τὸν Θεόν. Εἶναι ἡ εἰρήνη ποὺ βασιλεύει στὶς καρδιές τῶν ἀγίων, ὅλων ἐκείνων ποὺ ἀναγεννήθηκαν ἀπὸ τὴ χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ ἐμπνέονται ἀπὸ τοὺς Μακαρισμοὺς. Γιὰ ἔμβλημά τους ἔχουν τὸ **«Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοὶ υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται»** (Ματθ. ε' 9). Ὅσοι θὰ ἤθελαν εὐλικρινὰ νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴν εἰρήνην, στὴν Ἐπί τοῦ Ὄρους Ὁμιλία θὰ ἔπρεπε νὰ μαθητεύσουν. Οἱ Μακαρισμοὶ θὰ ἔπρεπε νὰ γίνουν ὁ καταστατικὸς χάρτης τους. Πῶς νὰ ἀγωνισθεῖ κανεὶς γιὰ τὴν εἰρήνην, ἂν δὲν εἶναι ὁ ἴδιος εἰρηνικός, τακτοποιημένος μὲ τὸν ἑαυτὸν του, μὲ τοὺς ἄλλους, μὲ τὸν Θεόν; Δὲν προσφέρει κανεὶς κάτι ποὺ ὁ ἴδιος δὲν ἔχει. Διαφορετικὰ δὲν εἶναι εἰρηνοποιός. Εἶναι εἰρηνοκάπηλος. *«Εἰρηνοποιός ἐστὶν ὁ εἰρήνην διδοὺς ἄλλω· οὐκ ἂν δέ τις ἐτέρω παράσχοιτο, ὃ μὴ αὐτὸς ἔχει»* (Γρηγόριος Νύσσης).

Ἔτσι εἶναι. Δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι κανεὶς εἰρηνοποιός, ἂν ἡ ζωὴ του δὲν εἶναι καθαρὴ, τὰ κίνητρά του ἀγνά, μακριὰ ἀπὸ σκοπιμότητες. Τοῦ **«μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί»** ὁ Κύριος προέταξε τὸ **«μακάριοι οἱ καθαροὶ τῆ καρδία»**. Καὶ οἱ δύο Μακαρισμοὶ βρίσκονται σὲ στενὴν σχέσιν. Τὴν ἴδια σύνδεσιν κάνει καὶ ὁ ἀπόστολος Παῦλος: **«Εἰρήνην διώκετε μετὰ πάντων καὶ τὸν ἁγιασμόν»** (Εβρ. ιβ' 14). Ἡ εἰρήνη, δηλαδή, δὲν ἐπιδιώκεται χωριστὰ ἀπὸ τὴ γενικότερη ἀρετὴ. Συμφορεῖται μὲ τὸν ἁγιασμὸ, τὴν ἀγιότητα, τὴν καθαρότητα καὶ ἀγνότητα τῆς καρδιᾶς. Προηγεῖται ἡ μία γιὰ νὰ ἐπακολουθήσῃ ἡ ἄλλη καὶ ἡ μία ὑποβαστάζει τὴν ἄλλη. Τότε ἡ εἰρήνη εἶναι διαρκὴς καὶ **«μετὰ πάντων»**. Ἀκόμη καὶ **«μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός»** (Ψαλμὸς 119, 7) ἔλεγε ὁ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ, ὁ θεόπνευστος Ψαλμωδός.

Ἰδιαίτερη βαρῦτητα ἔχει καὶ ἡ συνέχεια τοῦ μακαρισμοῦ τῶν εἰρηνοποιῶν. Αὐτοὶ **«υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται»**. Θὰ ἀναγνωρισθοῦν ἀπὸ τὸν Θεὸ ὡς ἀληθινὰ παιδιὰ Του. Ἀφοῦ σκοπὸ τους εἶχαν νὰ ἐνώσουν τὰ διίστάμενα μέλη τῆς οἰκογένειάς Του. Θὰ εἶναι πραγματικὰ παιδιὰ τοῦ Θεοῦ, ἐφόσον μιμοῦνται τὸ αἰώνιον πρότυπό τους, ποὺ εἶναι ὁ **«Ἄρχων τῆς εἰρήνης»**.

**Ἡ εἰρήνη προϋποθέτει τὴ δικαιοσύνη. Εἶναι ὅμως κατ' ἐξοχὴν καρπὸς ἀγάπης. Ἡ ἀγάπη πάει πολὺ πιὸ μακριά. Ξεπερνᾷ τὴν ἀπλὴ δικαιοσύνη. Δὲν περιορίζεται νὰ μὴν ἀδικήσει. Προχωρεῖ στὸ νὰ εὐεργετήσῃ. Ἀπὸ τὴ δικαιοσύνη φθάνει στὴν ἀδελφосύνη.**

«Ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς· καὶ ἀπέστειλε τὸν δοῦλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ

τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα. Καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες, ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκη ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. Καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα, καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἔλθεῖν. Καὶ πα-

**ΚΥΡΙΑΚΗ 16 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ**

**ΙΑ΄ ΛΟΥΚΑ**

**ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Λουκᾶ 16΄ 16-24**

**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Κολ. γ΄ 4-11**

ραγενόμενος ὁ δοῦλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. Τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ

αὐτοῦ· ἐξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ρύμας τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε. Καὶ εἶπεν ὁ δοῦλος· κύριε, γέγονεν ὡς ἐπέταξας, καὶ ἔτι τόπος ἐστί. Καὶ εἶπεν ὁ Κύριος πρὸς τὸν δοῦλον· ἐξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν, ἵνα γεμισθῇ ὁ οἶκός μου. Λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεταιί μου τοῦ δεῖπνου».

## ΠΡΟΦΑΣΕΙΣ ΕΝ ΑΜΑΡΤΙΑΙΣ

«Ἦρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες».

Σ' ἓνα σημεῖο βρέθηκαν σύμφωνοι καὶ οἱ τρεῖς προσκεκλημένοι τοῦ μεγάλου Δείπνου: Στὴν ἀπόρριψη τῆς πρόσκλησης. Στὸ «ἐρωτῶ σε ἔχε με παρητημένον». Σὲ παρακαλῶ δικαιολόγησέ με καὶ ἀπάλλαξέ με ἀπὸ τὴν ὑποχρέωση ν' ἀνταποκριθῶ. Δὲν μπορῶ, ὅπως βλέπεις, νὰ ἔρθω.

### Α) Βαθύτερα τὰ αἷτια.

Ἡ σύμπτωση αὐτὴ δὲν ἦταν τυχαία. Τὸ βαθύτερο αἷτια, ποὺ ἐρμηνεύει τὴν ἀπροθυμία καὶ τῶν τριῶν, εἶναι κοινό. Ἦταν κάποια προσκόλλησις. Κάποιος ὑλικὸς δεσμὸς ποὺ τοὺς κράταγε σφιχτοδεμένους στὴν ἄρνησι καὶ δὲν τοὺς ἄφηνε νὰ ὑψώσουν τὰ πανιὰ τῆς θέλησις γιὰ τὸ εὐτυχημένο ταξίδι μέσα στὸ πέλαγος τῆς θείας ἀγάπης.

Καὶ ὁ δεσμὸς αὐτός, γιὰ τὸν πρῶτο ἦταν κάποιο κτῆμα ποὺ ἀγόρασε κι ἔπρεπε νὰ πάει νὰ τὸ δεῖ. Γιὰ τὸν ἄλλο τὰ πέντε ζευγάρια βόδια ποὺ πῆρε. Γιὰ τὸν τρίτο οἰκογενειακὲς ὑποχρεώσεις.

Καὶ στάθηκαν οἱ καθημερινὲς τους δουλειὲς ἐμπόδιο ποὺ τοὺς ἔφραξαν τὸ δρόμο πρὸς τὸ δεῖπνο. Ἡ προσκόλλησις τους στὰ ὑλικά πράγματα ἦταν ἡ ἀπατηλὴ πρόφασι ποὺ τοὺς ἐμπόδισε νὰ νιώσουν τὸ βαθύτερο νόημα τοῦ «ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα». Στάθηκαν καὶ οἱ τρεῖς ἀδύνατοι μπροστὰ στὰ ἐμπόδια. Ἀνίκανοι νὰ ὑψώσουν πρὸς τὰ ἄνω τὶς καρδιὲς τους. Ἀντάλλαξαν τὴ λαμπρότητα τοῦ βασιλικοῦ δεῖπνου μὲ τὸ χωράφι, τὸ παχνί, τὶς οἰκογενειακὲς μέριμνες. Καὶ οἱ τρεῖς, θύματα τῶν ἐμπόδιων τῆς καθημερινῆς ζωῆς, μένουν μακριὰ ἀπὸ τὸ θεῖο Δεῖπνο.

### Β) Δικαιολογίες.

Ἄλλὰ δὲν ἦταν μόνο αὐτοί. Ὅλοι οἱ αἰῶνες, ὅλες οἱ γενεὲς ἔχουν νὰ παρουσιάσουν τέτοια θύματα τῆς ὑλιστικῆς νοοτροπίας, ποὺ βαστάει πολλοὺς μακριὰ ἀπὸ τὸ Μέγα Δεῖπνο. Τὸ Δεῖπνο αὐτὸ στρώνεται κάθε μέρα, κάθε Κυριακὴ καὶ καλεῖ ὁ Κύριος ὅλους μας, νὰ συμμετάσχουμε στὴ θεία εὐφροσύνη.

Τὸ χωράφι ὅμως, τὸ κατάστημα, τὸ γραφεῖο, οἱ οἰκογενειακὲς σκοτοῦρες, τὸ ὑλιστικὸ πνεῦμα

τῆς ἐποχῆς μας κρατοῦν πολλοὺς μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐκκλησία, τὴ μετάνοια, τὴν ἐξομολόγησι, τὴ θεία Κοινωνία. Ἐχω δουλειὰ λένε, δὲν εὐκαιρῶ γιὰ ἐκκλησίες καὶ τέτοια.

Πῶς ὅμως δικαιολογεῖται ὁ ἄνθρωπος νὰ σπαταλᾷ τόσες καὶ τόσες ὥρες γιὰ τόσα ἄλλα, νὰ μὴν ἔχει ὅμως οὔτε λίγη ὥρα γιὰ κάτι τὸ πνευματικό; Ἡ σύγκρουσις καθημερινῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς στηρίζεται στὴν ἔλλειψη πνεύματος Θεοῦ καὶ ψυχικῆς καλλιέργειας.

### Γ) Πιὸ σωστὴ ἀξιολόγησι.

Ποῦ ὅμως ὀδηγεῖ μιὰ τέτοια στάσι καὶ συμπεριφορὰ; Ὅταν μπλεκόμεστε στὰ δίχτυα τῆς καθημερινότητις καὶ μένουμε μακριὰ ἀπὸ τὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, μπορεῖ νὰ προοδεύουμε στὸ ἐμπόριό μας, νὰ μαζεύουμε χρήματα, νὰ ζοῦμε τὴ ζωὴ μας. Ἄλλὰ δὲν ζοῦμε μιὰ πραγματικὴ ζωὴ. Ἡ ζωὴ ἡ ἀληθινὴ ἀξιολογεῖ, ἱεραρχεῖ τὰ πράγματα. Τοποθετεῖ τὸ Πνεῦμα στὴν κορυφή. Ἐνῶ ὅταν κυριαρχεῖ ἡ ζωὴ τῆς ὕλης, τότε παραμερίζεται τὸ Πνεῦμα καὶ καταφρονεῖται τὸ θεῖο θέλημα.

Ἔτσι ὁ ἄνθρωπος καταντᾷ νὰ μὴν ἔχει καμιὰ ἐσωτερικὴ, πνευματικὴ ζωὴ, ποὺ ἐκδηλώνεται σὲ καλοσύνη καὶ συμπόνια, ἀγάπη καὶ δικαιοσύνη. Καὶ φτάνει νὰ γίνεται θηρίο γιὰ τὸν συνάνθρωπό του αὐτὸς ποὺ ἀρνεῖται κάθε ἠθικὴ καὶ θεία ἀλήθεια. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ καὶ μὀρφωσι ἔχουν, καὶ ἐπιτυχημένοι στὴ ζωὴ τους θεωροῦνται, ἀλλὰ σὰν χαρακτῆρες εἶναι σκληροί, ἀπάνθρωποι, ἀτομιστές.

Εἶναι καιρὸς πιὰ ἐφόσον θέλουμε νὰ εἶμαστε πιστοί, νὰ ἀποφασίσουμε: Ὅχι ἄλλες δικαιολογίες. Ἄς παραμερίσουμε ὅ,τι μᾶς κρατᾷ μακριὰ ἀπὸ τὸν Θεό, τὴν πνευματικὴ ζωὴ, τὰ Μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας μας, τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ θεοῦ θελήματος.

Καὶ τὸ ἀκόμα πιὸ σημαντικό: Ἡ πνευματικὴ ζωὴ πρέπει νὰ ἐμποτίσει τὴν καθημερινὴ μας ζωὴ. Ἡ μετοχὴ στὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας μας, πρέπει νὰ χρωματίσει πνευματικὰ ὅλες τὶς ἡμέρες μας. Πνευματικὴ καὶ καθημερινὴ ζωὴ νὰ συνυπάρχουν καὶ νὰ συνταυτίζονται ἀρμονικά.



«Βίβλος γενέσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ, υἱοῦ Δαυΐδ, υἱοῦ Ἀβραάμ. Ἀβραάμ ἐγέννησε τὸν Ἰσαάκ, Ἰσαάκ δὲ ἐγέννησε τὸν

**ΚΥΡΙΑΚΗ 23 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ**  
**ΠΡΟ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΟΥ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ**  
**ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ Ματθ. α' 1-25**  
**ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Ἐβρ. ια' 9-10, 32-40**

Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰούδαν καὶ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, Ἰούδας δὲ ἐγέννησε τὸν Φαρές καὶ τὸν Ζαρά ἐκ τῆς Θάμαρ, Φαρές δὲ ἐγέννησε τὸν Ἑσρώμ, Ἑσρώμ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἀράμ, ... Ὠβὴδ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰεσσαί, Ἰεσσαί δὲ ἐγέννησε τὸν Δαυΐδ τὸν βασιλέα. Δαυΐδ δὲ ὁ βασιλεὺς ἐγέννησε τὸν Σολομῶντα ἐκ τῆς τοῦ Οὐρίου, ... Ματθάν δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰακώβ, Ἰακώβ δὲ ἐγέννησε τὸν Ἰωσήφ τὸν ἄνδρα Μαρίας, ἐξ ἧς ἐγεννήθη Ἰησοῦς ὁ λεγόμενος Χριστός. Πᾶσαι οὖν αἱ γενεαὶ ἀπὸ Ἀβραάμ ἕως Δαυΐδ γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ Δαυΐδ ἕως τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος γενεαὶ δεκατέσσαρες, καὶ ἀπὸ τῆς μετοικεσίας Βαβυλῶνος ἕως τοῦ Χριστοῦ γενεαὶ δεκατέσσαρες. »Τοῦ δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἡ γέννησις οὕτως ἦν· μνηστευθείσης γὰρ τῆς μητρὸς αὐτοῦ Μαρίας τῷ Ἰωσήφ, πρὶν ἢ συνελθεῖν αὐτοὺς εὗρέθη ἐν γαστρὶ ἔχου-

σα ἐκ Πνεύματος Ἁγίου. Ἰωσήφ δὲ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, δίκαιος ὢν καὶ μὴ θέλων αὐτὴν παραδειγματίσαι, ἐβουλήθη

λάθρα ἀπολύσαι αὐτήν. Ταῦτα δὲ αὐτοῦ ἐνθυμηθέντος ἰδοὺ ἄγγελος Κυρίου κατ' ὄναρ ἐφάνη αὐτῷ λέγων· Ἰωσήφ υἱὸς Δαυΐδ, μὴ φοβηθῆς παραλαβεῖν Μαρίαν τὴν γυναῖκα σου· τὸ γὰρ ἐν αὐτῇ γεννηθὲν ἐκ Πνεύματος ἁγίου ἐστὶν Ἁγίου. Τέξεται δὲ υἱὸν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν· αὐτὸς γὰρ σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. Τοῦτο δὲ ὅλον γέγονεν ἵνα πληρωθῆ τὸ ρηθὲν ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τοῦ προφήτου λέγοντος· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἔξει καὶ τέξεται υἱόν, καὶ καλέσουσι τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἐμμανουήλ, ὃ ἐστὶ μεθερμηνεύμενον μεθ' ἡμῶν ὁ Θεός. Διεγερθεὶς δὲ ὁ Ἰωσήφ ἀπὸ τοῦ ὕπνου ἐποίησεν ὡς προσέταξεν αὐτῷ ὁ ἄγγελος Κυρίου καὶ παρέλαβε τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτήν ἕως οὗ ἔτεκε τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον, καὶ ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν».

## Η ΣΩΤΗΡΙΑ

«Αὐτὸς σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν».

Πολλοὶ ἄνθρωποι σήμερα, μπροστὰ στὶς ἐκπληκτικὲς κατακτήσεις καὶ ἐπιτυχίες στὸν τομέα τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνικῆς, τῆς τεχνολογίας, εὐκόλα διαλαλοῦν: Ἀπὸ τί ἔχουμε ἀνάγκη νὰ μᾶς σώσει σήμερα ὁ Χριστός;

Πόσες φορές ὅμως ὁ ἄνθρωπος νιώθει τόσο ἀδύναμος καὶ μικρός! Κι ἂν ὑπερνικῶνται τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς μας δὲν μποροῦν νὰ κατανικηθοῦν τὰ προβλήματα τῆς ψυχῆς, ὅπως τὸ κακό, ἡ ἁμαρτία...

\*\*\*

### A) Αἰχμάλωτοι τοῦ κακοῦ.

Πόσες φορές δὲν νιώθουμε ἀνίσχυροι ἀπέναντι στὸ κακὸ ποὺ φωλιάζει μέσα μας; «**Βλέπω ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσί μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας**» (Ρωμ. ζ' 23) ὁμολογεῖ ὁ ἀπόστολος Παῦλος.

Κι ἐμεῖς κυριευόμαστε συχνὰ ἀπὸ διάφορα πάθη ὅπως ἡ φιλαυτία, ὁ φθόνος, ἡ ἀνηθικότητα... Πάθη ποὺ βασανίζουν ἐμᾶς τοὺς ἴδιους, ἀλλὰ καὶ ταλαιπωροῦν τοὺς ἄλλους. Μερικοὶ προσπαθοῦν νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ αὐτά, ἀλλὰ καταλαβαίνουν πὼς μόνοι τους, μὲ τὶς δικές τους δυνάμεις εἶναι ἀδύνατο νὰ τὸ ἐπιτύχουν. Καὶ τότε ἡ ἀπελπίζονται ἢ βυθίζονται βαθύτερα στὸ κακό.

Εἶναι ὅμως εὐτυχῶς καὶ ἐκεῖνοι ποὺ προσέχουν τὸ «**Αὐτὸς σώσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν**». Καρφώνουν τὰ μάτια τους στὸν μοναδικό, στὸν θεῖο Σωτῆρα. Καὶ ζητοῦν ἀπὸ Αὐτὸν τὴ δύναμη, τὴν θεία χάρη, γιὰ νὰ καταπολεμήσουν τὴν ἁμαρτία καὶ νὰ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ τὰ δεσμά της.

\*\*\*

### B) Ἡ ἀπελευθέρωσή μας.

Κάτι βασικό, λοιπόν, γιὰ τὴν ἀπαλλαγὴ μας ἀπὸ τὴν ἁμαρτία εἶναι νὰ νιώσουμε ὅτι εἴμαστε «**κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι**». Ὅτι μακριὰ ἀπὸ τὴ θεία χάρη θὰ εἴμαστε γιὰ πάντα αἰχμάλωτοι τοῦ κακοῦ. Καὶ ὅτι μονάχα Αὐτὸς μπορεῖ νὰ μᾶς δώσει τὴ δύναμη νὰ ἀγωνισθοῦμε κατὰ τοῦ κακοῦ.

Ἐπειτα, δὲν μᾶς ἀναγκάζει. Δὲν μᾶς προσφέρει τὴ σωτηρία μὲ τὴ βία.

«**Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν**» ἔχει τονίσει. Ἄν νιώθουμε τὸ βάρος τῆς ἐνοχῆς ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, ἃς πᾶμε πρὸς τὸν Σωτῆρα μας. Αὐτὸς μᾶς περιμένει μὲ ἀπλωμένα χέρια. Ἐχυσε τὸ αἷμα του γιὰ μᾶς. Ἀπὸ ἐμᾶς τώρα ἐξαρτᾶται νὰ πλησιάσουμε τὸν Σταυρό Του καὶ νὰ μετάσχουμε στὴ λύτρωση ποὺ μᾶς προσφέρει. Νὰ οἰκειοποιηθῶμε, νὰ δεχθοῦμε δηλαδὴ καὶ νὰ κάνουμε δική μας τὴ σωτηρία ποὺ μᾶς ἔφερε. Καὶ νὰ ἀγωνιστοῦμε γιὰ νὰ ἀποδεσμευτοῦμε ἀπὸ τὸ κακὸ καὶ νὰ ζήσουμε «**ἐν καινότητι ζωῆς**».

\*\*\*

Γιορτάζουμε καὶ πάλι Χριστούγεννα. Εἶναι εὐκόλο νὰ περάσουν καὶ αὐτὰ σὰν μιὰ συνηθισμένη γιορτή. Τὸ βασικὸ ὅμως, ποὺ μπορεῖ νὰ ἀλλάξει τὴ ζωὴ μας καὶ νὰ μᾶς χαρίσει τὴ λύτρωση καὶ τὴ σωτηρία εἶναι νὰ δεχθοῦμε τὸν Κύριο ὡς Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ μας ἀπὸ τὶς ἁμαρτίες καὶ τὰ πάθη μας. Νὰ Τὸν δεχθοῦμε ὡς τὴν πηγὴ τῆς θείας δυνάμεως καὶ τῆς θείας χάριτος. Νὰ συνδεθοῦμε μαζί Του καὶ νὰ ἀγωνισθοῦμε γιὰ τὴν πνευματικὴ μας ἀναγέννηση καὶ τὴν κατάκτηση τῆς σωτηρίας.

## Πρόσωπα τῆς φάτνης

Ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὸ φαντασθεῖ; Ἀσφαλῶς κανεὶς. Τὸ πιὸ μεγάλο γεγονός τῆς ἱστορίας φανερώνεται στοὺς ἀπλοὺς ποιμένες. Ὁχι στοὺς σοφοὺς καὶ ἰσχυροὺς. Ὁχι στοὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαίους. Ὁχι στοὺς Ἀρχιερεῖς. Οἱ πρῶτοι πού πληροφοροῦνται τὴν πιὸ καταπληκτικὴ εἴδηση εἶναι οἱ φτωχοὶ καὶ ταπεινοὶ τσοπάνηδες πού ξαγρυπνοῦν κοντὰ στὰ πρόβατά τους. Δέχονται μηνύματα πού κανένας δὲν μποροῦσε νὰ συλλάβει.

Μέσα στὴ νύχτα ἄγγελος Κυρίου παρουσιάζεται μπροστὰ τους, ἐκεῖ στὴν ἥσυχν ἔσοχῃ. Ἀστραφτερὸ φῶς τοὺς κυκλώνει. Δὲν εἶναι φῶς ἀπὸ τὴ γῆ. Εἶναι φῶς οὐράνιο. Εἶναι μιὰ πρόγευση τῆς φωταψίας πού θὰ ξεχυθεῖ σὲ λίγο σὲ ὁλόκληρο τὸν κόσμον καὶ θὰ φυγαδεύσει τὰ κλαυποπούλια τῆς νύχτας. Ὁ ἄγγελος εὐαγγελίζεται σ' αὐτοὺς χαρὰ μεγάλη. Χαρὰ πού θὰ πλημμυρίσει ὁλόκληρο τὸ λαό, σὲ ὅλα τὰ μήκη καὶ πλάτη τῆς γῆς. Ὁ ἔρχομὸς τοῦ Μεσσία εἶναι μιὰ πραγματικότητα. Δὲν εἶναι πιά προσδοκία. Ὁ Σωτῆρας τοῦ κόσμου γίνεται ἄνθρωπος πού ἔρχεται ἀνάμεσα στοὺς ἄνθρωπους ὡς **«βρέφος ἑσπαργανωμένον, κείμενον ἐν φάτνῃ»** (Λουκᾶ β' 12).

Γύρω ἀπὸ αὐτὸ τὸ Βρέφος θὰ στρέφονται πιά τὰ μάτια ὄλων τῶν ἀνθρώπων. Αὐτὸ θὰ ἀποτελέσει τὸ κέντρο τῆς ἱστορίας. Θὰ **«κεῖται εἰς πτώσιν καὶ ἀνάστασιν πολλῶν... καὶ εἰς σημεῖον ἀντιλεγόμενον»** (Λουκᾶ β' 34). Θὰ χωρίσει τὴν ἀνθρώπινη ἱστορία σὲ πρὸ καὶ μετὰ τὴν ἔλευσίν Του. Καὶ οἱ ἄνθρωποι θὰ τοποθετηθοῦν στὸ πέρασμα τῶν αἰῶνων μὲ ποικίλους τρόπους ἀπέναντί Του. Θὰ συναντήσῃ τὸν πιὸ μεγάλο θαυμασμό, τὴν πιὸ θερμὴ ἀφοσίωση, ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ σφοδρὸ μῖσος, τὴν πιὸ ἀδίσταχτη πολεμικὴ, τὴν πιὸ μεγάλη περιφρόνηση. Ἡ φάτνη τῆς Βηθλεὲμ χθὲς καὶ σήμερον τὸ κεντρικὸ σημεῖο τῆς ἀνθρωπότητας. Ἡ ἀφετηρία γιὰ ὁμορφες πνευματικὲς κατακτήσεις καὶ μεγάλες ἠθικὲς ἀναγεννήσεις.

Ποιὰ πρόσωπα συναντᾶμε κοντὰ στὴ φάτνη; Τοὺς ποιμένες, τὴν Παναγία, τὸν Ἰωσήφ καὶ ὄχι μόνον αὐτοὺς. Πῶς τοποθετήθηκαν μπροστὰ στὸ θεῖο Βρέφος,

τὸν Σωτῆρα καὶ Λυτρωτὴ τους; Ἡ στάση τους διαφοροποιεῖται. Οἱ ποιμένες δέχονται τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ Ἀγγέλου. Ἀτενίζουν τὴν οὐράνια στρατιὰ πού δοξολογεῖ τὸν Θεὸ καὶ σπεύδουν νὰ συναντήσουν τὸν νεογέννητο Χριστό. Ἐκεῖ διαπιστώνουν μὲ τὰ μάτια τους τὸ μεγάλο γεγονός. Ἡ ἐπαλήθευση τοῦ μηνύματος τοὺς ἐνισχύει. Διηγοῦνται τὰ ὑπερφυσικὰ φαινόμενα πού ἀντίκρισαν. Καὶ ὕστερα ξεκινοῦν γιὰ τὰ πρόβατά τους. Ξαναγυρίζουν στὴ δουλειά τους, **«δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν Θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον»** (Λουκᾶ β' 20). Οἱ ποιμένες, λοιπόν, δὲν κράτησαν τὸ χαρμόσυνο μήνυμα. Τὸ μετέδωσαν καὶ ὅλοι γέμισαν μὲ θαυμασμό. Ὑπῆρξαν οἱ πρῶτοι ἱεραπόστολοι.

Κεντρικὸ πρόσωπο ἀσφαλῶς στὴ θεία γέννηση ἡ Παναγία Μητέρα. Ἄν οἱ ἄλλοι δοκιμάζουν θαυμασμό ἢ ἴδια δὲν ἐκπλήσσεται. Γνωρίζει πολλά. Ἐχει μοναδικὲς ἀποκαλύψεις. Οἱ διηγήσεις τῶν ποιμένων τὶς συμπληρώνουν. Ὅλα ὅσα ἀκούει τὰ κρατᾷ μέσα στὴν καρδιά της. Τὰ σκέπτεται σοβαρά. Τὴν συνεχούν. Καὶ ἐμβαθύνει ὅλο καὶ πιὸ πολὺ στὸ ἀσύλληπτο αὐτὸ μυστήριον τοῦ Θεοῦ.

Τρεῖς κατηγορίες ἀνθρώπων μπροστὰ στὴ φάτνη. Ἀξιοθαύμαστοι οἱ ποιμένες. Ἀνοιχτὲς καὶ ἀπλὲς ψυχὲς στὰ μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀκοῦνε, βλέπουν, δέχονται. Προχωροῦν χωρὶς δισταγμούς. Δίνουν τὴν μαρτυρία τῆς πίστεως στοὺς γύρω τους. Δοξάζουν καὶ ὑμνοῦν τὸν Θεό. Μιὰ πορεία πίστεως πού φανερώνει τὴν ψυχικὴ συγκίνηση ἀπὸ τὴν ἀνεπιφύλακτὴ ἀποδοχὴ τοῦ οὐράνιου μηνύματος.

Οἱ ἄλλοι; Οἱ **«πάντες»** ποῦ ἀκοῦνε καὶ θαυμάζουν; Ἐκπλήσσονται ἀπὸ τὰ θαυμαστὰ γεγονότα. Ἀκοῦνε μὲ προσοχὴ τὴ διήγηση τῶν ποιμένων. Ὁ Μεσσίας στὴ γῆ. Φτωχὸ βρέφος ἀνάμεσα στοὺς ἄνθρωπους. Δὲν τοῦ συμπαραστέκονται οἱ ἰσχυροὶ τῆς γῆς. Τὸν ὑμνολογοῦν ὅμως καὶ τὸν δοξολογοῦν οἱ οὐρανοί. Οἱ ἄλλοι, εἶπαμε, περιορίζονται σ' ἓνα ἀπλὸ θαυμασμό. Σὲ μιὰ ἄκαρπη ἐκπληξη. Δὲν προχωροῦν μὲ ἀποφασιστικότητα σὲ πράξεις πού νὰ μεταμορφώσουν τὴ ζωὴ τους. Δὲν ἐμβαθύνουν στὸ μοναδικὸ γεγονός, ὅτι γεννήθηκε ἡ μεγάλη προσδοκία τους. Ἡ προσδοκία ὄλων. Αὐτὸς πού προανήγειλαν καὶ περίμεναν μὲ λαχτάρια οἱ προφῆτες καὶ οἱ δίκαιοι καὶ ὁ πονεμένος λαὸς αἰῶνες τώρα.

Ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας, αὐτὸ τὸ θεῖο Βρέφος, εἶναι ὁ Σωτῆρας καὶ Λυτρωτὴς τῶν ἀνθρώπων. Θὰ ἐλευθερώσει ἀπὸ τὸν χειρότερο δυνάστη, ἀπὸ τὴν ἁμαρτία, πού χαλκεύει τὶς πιὸ τυραννικὲς ἀλυσίδες. Καὶ τὸ χαρμόσυνο μήνυμα δὲν ἀφορᾷ μόνον αὐτοὺς. Ἀπευθύνεται σὲ ὁλόκληρο τὸν λαὸ τοῦ Θεοῦ. Γιὰ ὅλους ἡ ἔλευση τοῦ Σωτῆρα Χριστοῦ σήμανε τὴν ἀπολύτρωση ἀπὸ τὴν δουλεία τῆς ἁμαρτίας καὶ τὴν ἐξουσία τοῦ Πονηροῦ.

Ἐπὶ ἄρχει πιὸ χαρμόσυνο γεγονός, μεγαλύτερη χαρὰ ἀπὸ αὐτή, πού μᾶς ἔφερε ἡ ἐνανθρώπιση τοῦ Θεοῦ; Ἐμεῖς τὸ συνειδητοποιοῦμε; Συνειδητοποιοῦμε τὴν ὑψιστὴ εὐεργεσία; Ζοῦμε καὶ ἀπολαμβάνουμε τὸ πλήρωμα τῆς χαρᾶς, ὅπως οἱ ποιμένες; Τῆς χαρᾶς πού μᾶς πρόσφερε ὁ ἔρχομὸς τοῦ θείου Βρέφους στὴ γῆ καὶ στὴν καρδιά μας;

### ZOH

Ὁρθόδοξον Χριστιανικὸν Περιοδικόν.

Ὁργανον Ἀδελφότητος Θεολόγων ἢ «ZOH»

Κυκλοφορεῖ κάθε μῆνα.

Ἐκδότης: Ἀδελφότης Θεολόγων ἢ «ZOH» Σ.Α., Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Τηλ.: 210 64 28 331, FAX: 210 64 63 606.

Διευθυντὴς Συντάξεως: Γεώργιος Β. Μελέτης, Ἴπποκράτους 189, 114 72 Ἀθήναι.

Ἐκτύπωση: «Λυχνία Α.Ε.», Ἀνδραβίδας 7, 136 71 Χαμόμυλο - Ἀχαρνῶν.

Τηλ.: 210 3410436, FAX: 210 3425967, www.lyhnia.com

ΚΩΔΙΚΟΣ: 01 1290

**ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: 10 €**

Ἀποστέλλεται μὲ ἐπιταγὴ ἢ εἰς γραμματόσημα εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Περιοδικοῦ:

**Ἴπποκράτους 189, 114 72 ΑΘΗΝΑΙ** ἢ καταβάλλεται εἰς τὰ Βιβλιοπωλεῖα μας.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ (ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΩΣ) Γιὰ ὅλες τὶς χώρες: 25 € Κύπρος: 15 €

## ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΜΟΥ «ΖΩΗΣ» 2018

**ΠΡΩΤΑ ΑΡΘΡΑ:** Τί σήμερα, τί αύριο! 1. «Καθώς ἠγάπησα ὑμᾶς», 13. «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον...», 25. Μαζί μας «πάσας τὰς ἡμέρας...», 37. Μαζί σας γιὰ πάντα, 49. Ὁ Παῦλος: Ἀγωνιστὴς τῆς ἀγάπης, 61. «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου», 73. Ὅπλο κατὰ τοῦ Διαβόλου, 85. «Πιστὸς ὁ Θεός», 97. Προσέχτε τὴν καρδιά σας, 109. Μπροστὰ στὸ θεῖο Βρέφος, 121.

**ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ:** «Ὅπιοι τοῦ λαοῦ»! 6. «Κατευθυνθήτω...ὡς θυμίαμα», 18. «Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν...», 30. «Στρεβλοῦσι τὰς γραφὰς», 42. «Οὐαὶ ὑμῖν ...ὑποκριταί», 54. «Ἡ θρησκεία ὄπιο τοῦ λαοῦ», 66. «Χωρὶς ἐμοῦ ...οὐδέν», 78. Προγνωρίζει γι' αὐτὸ προορίζει, 90. «Δεῦτε πρὸς με πάντες», 102. «Καινὰ ποιῶ πάντα» (Ἄποκ. κα' 5) Α', 114. Β', 126.

**ΕΘΝΙΚΑ:** Οἱ σκοπιμότητες τῶν Σκοπίων, 24. «Γιορτὴ τῆς πίστεως καὶ τῆς λευτεριάς», 36. 28η Ὀκτωβρίου 1940 Ὁ θρίαμβος τῆς πίστεως, 103.

**ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ:** Χωρισμὸς Κράτους-Ἐκκλησίας, 96. Ἡ σιωπὴ ποὺ σημαίνει ἐνοχί, 120. Ἡ ἀναθεώρηση τοῦ Συντάγματος, 132. Σχέσεις Ἐκκλησίας - Κράτους, 132. Οἱ Ἕλληνες ταυτίζονται θρησκεία καὶ ἔθνος, 132.

**ΕΠΙΚΑΙΡΑ:** Τί σήμερα, τί αύριο! 1. «Μεγαλύνει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον...», 25. Μαζί μας «πάσας τὰς ἡμέρας...», 37. «Διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ», 38. «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται», 39. Ξανανιωμένη ἢ ἀναστημένη; 46. Ὁ θρόνος τῆς ἀγάπης καὶ τῆς δύναμης, 48. Μαζί σας γιὰ πάντα, 49. «Γλώσσαι ὡσεὶ πυρὸς», 55. «Ἴδου ἡ δούλη Κυρίου», 73. Τὸ τρίπτυχο τῆς νίκης, 91. Μπροστὰ στὸ θεῖο Βρέφος, 121. Ἡ ἀγάπη νικάει τὸν πόνο, 123. «Ἐπὶ γῆς εἰρήνη», 127. Πρόσωπα τῆς φάτνης, 130.

**ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ - ΑΝΤΙΚΟΙΝΩΝΙΚΑ:** Τὸ δράμα τῆς μοναξιάς, 2. Οἱ βάρβαροι μέσα στὶς πόλεις, 12. Τὸ ὄνειδος τοῦ αἰῶνα μας, 12. Μάστιγα ἢ παιδεραστία, 24. Ἡ μάστιγα τῶν καζίνων, 24. Κλωνοποίησαν μαϊμούδες, 36. Μήπως χάσαμε τὸ σεβασμὸ τῆς ζωῆς; 36. Ψηφίστηκε ἡ παραγωγὴ κάρναβης, 48. Ὁδηγούμαστε στὸ χάος; Τρωτικὸ τῆς μπτρικῆς στοργῆς, 58. Πολεμικὴ ὑστερία, 60. Ἀπόρθητο τὸ ὄχυρό τῆς δικαιοσύνης, 60. Ὁ κύκλος τῆς ντροπῆς, 60. Ἐπιστήμονας παγκοσμίου κύρους, 72. Ἀνάπτυξη ἀπὸ τὴν κάρναβη; 72. Γερασμένη χώρα, 72. Υἱοθεσία ἀπὸ ὁμοφυλόφιλους! 72. Ἡθικὸς παχυδερμισμὸς, 79. «Ἀφῆστέ με νὰ ζήσω», 84. Σόδομα καὶ Γόμορρα, 84. Ναρκωμένες ψυχές, 84. Ψυχὲς γεμάτες ἀγάπη, 96. Ἀνίκανος νὰ πεῖ ἓνα ψέμα, 96. Προβλήματα ἱατρικῆς δεοντολογίας, 96. Γενναῖες μπτέρες, 106. Ἡ παγίδα τοῦ τζόγου, 108. Τοὺς χρωστᾶμε τὴν εὐγνωμοσύνη μας, 108. Ἡ ἀρκούδα παραπάνω ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο, 108. Γιὰ τὴν ἐξύψωση τῆς γυναίκα, 118. Μήνυμα ἀγάπης, 120. «Νάρκη» τὸ δημογραφικό, 120.

**ΜΕΓΑΛΕΣ ΜΟΡΦΕΣ:** Ὁ Ἡλίας Μηνιάτης, 11, 23, 35, 47, 59, 71, 83, 95, 107.

Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, Ἡ δόξα τῆς Ὁρθοδοξίας, 3. Ρήγας Φεραῖος ὁ ἐθνεγέρτης ποιητής, 31. Ὁ Παῦλος:

Ἀγωνιστὴς τῆς ἀγάπης, 61. Ἡγέτης ἀληθινός, 84. Ἅγιος Δημήτριος «Ὁ πύργος... ὁ ἀπόρθητος», 98.

**ΝΕΟΤΗΣ - ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΑ:** Ψηφίστηκε ἡ παραγωγὴ κάρναβης, 48. Ναρκωμένες ψυχές, 84. Γενναῖες μπτέρες, 106. Γιὰ τὴν ἐξύψωση τῆς γυναίκα, 118. Μήνυμα ἀγάπης, 120.

**ΟΜΙΛΙΕΣ ΕΙΣ ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ:** Ἀτενίζοντάς τὸν Ἰησοῦ, 4. Φῶς μέγα, 5. Ἡ μεγάλη συνάντηση μετὰ τὸν Ἰησοῦ, 8. Δὲν εἶμαι σὰν τοὺς ἄλλους! 9. Ὁ πατέρας περιμένει! 16. Ὁ κώδικας τῆς ἀγάπης, 17. Μάθετε νὰ συγχωρεῖτε! 20. Ὁ θρίαμβος τῆς Ὁρθοδοξίας, 21. Ἐπιμονὴ στὸ καλὸ, 28. Ὅποιος θέλει! 29. Ἡ ὑπερνίκηση τῆς ἀμφιβολίας, 32. Ἡ δούλη πρόξενος ἐλευθερίας, 33. Οἱ μεταπτώσεις, 40. Μήνυμα ζωῆς, 41. Θαυμαστὴ ὁμολογία, 44. Ἀπὸ τὴν ἀγωνία στὸν ἀγῶνα, 45. Τὸ ζωντανὸ νερό, 52. Ὁ Χριστὸς κι ἐμεῖς, 53. Ἡ τήρηση τοῦ θεῖου λόγου, 56. Ἡ ἀναγεννητικὴ δύναμη τοῦ ἁγίου πνεύματος, 57. Ἡ ὁμολογία μας, 64. Οἱ κλήσεις τοῦ Ἰησοῦ, 65. Ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ Θεοῦ, 68. «Ἐτοιμάσατε τὴν ὁδὸν Κυρίου», 69. Ὁ ἀνεπιθύμητος, 76. Πίσω ἀπὸ τὸ προσωπεῖο, 77. Φῶς τοῦ κόσμου! 80. Ἀνεφοδιασμὸς στὴν ἀπομόνωση, 81. Ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ, 88. Οἱ ἀκόλουθοι τοῦ Χριστοῦ, 89. Ὑπακοὴ καὶ εὐλογία, 92. Πρὸς τὴν τελειότητα, 93. Πόνος καὶ παρηγορία, 100. Τὰ ἀγκάθια, 101. Παράβαση καὶ τιμωρία, 104. Γιὰ μία ἐπιτυχημένη ἐκλογή, 105. Οἱ ἐξετάσεις, 112. Καὶ σήμερα καλοὶ Σαμαρεῖτες, 113. Οἱ ἀνόητοι, 116. Οἱ αὐταπάτες, 117. Μὲ ἐπιμονή, 124. Εὐγνωμοσύνη, 125. Προφάσεις ἐν ἀμαρτίαις, 128. Ἡ σωτηρία, 129.

**ΠΑΙΔΕΙΑ:** «Ἀρχαιοπληξίες» καὶ «παρελθοντολογίες»; 12. Καταργεῖ τὴν ἀξιολόγηση, 60. Προτεραιότητα στὴν παιδεία, 108. Πτυχία...διαβατήρια ἀνεργίας, 120.

**ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ:** «Νεφύδριόν ἐστὶ καὶ θάπτον παρελεύσεται», 7. Τὸ ψέμα «ἐκ τοῦ πονηροῦ», 10. Συνάντηση μετὰ τὸν Ἰησοῦ, 14. Ἀπὸ τὴν ἀσφυξία στὴν κραυγή, 15. «Ἀγρίεψε τὸ γένος μας», 19. «...εὐχάριστοι γίνεσθε...», 22. «Ἐλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν», 26. «Τὴν χαρὰν ὑμῶν οὐδεὶς αἶρει ἀφ' ὑμῶν», 27. Γιατρὸς τῆς ἀγάπης, 34. Ἀνάσταση χωρὶς γολγοθᾶ, 36. «Διὰ τοῦ σταυροῦ χαρὰ ἐν ὄλῳ τῷ κόσμῳ», 38. «Ὁ πιστεύων εἰς ἐμέ, κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται», 39. Μεγαλεῖο καὶ μικροψυχία, 43. Διψάει καὶ ἡ ψυχὴ, 50. Ἐνα δένδρο στὴ θάλασσα, 51. Γλώσσαι ὡσεὶ πυρὸς», 55. Γνωρίζουμε τὸν Χριστό; 62. «Ἐμβλέψατε... Καταμάθετε», 63. «Τὰ πάντα καὶ ἐν πᾶσι Χριστός», 67. «Ἀνήσυχον ἡ ψυχὴ μας», 70. Φιλὰδελφον πίστη, 74. Αἰώνας τοῦ φόβου, 75. Μὲ ὅλη τὴν καρδιά σου, 82. «ὑπερπερισσεύομαι τῇ χαρᾷ...», 86. «Ἄπιστοι οἱ πῖθ' εὐπιστοι», 87. Τὸ τρίπτυχο τῆς νίκης, 91. Δὲν λείπει ποτὲ «εὐχαριστῶ», 94. Ὅταν τὰ ἀδικαιολόγητα δικαιολογοῦνται, 99. Γιὰ τὴν ἐπικράτηση τῆς εἰρήνης, 110. «...Κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται», 111. Τὸν Θεὸν ἢ τὸν μαμωνᾶ; 115. «Ἐξέλιπε τὸ ὕδωρ ἐκ τοῦ ἀσκοῦ...» (Γενέσ. κα' 15), 119. Κατεστημένο ὁ Χριστιανισμὸς; 122.

**ΧΙΛΙΑΣΜΟΣ - ΑΙΡΕΣΕΙΣ - ΠΟΛΕΜΙΟΙ:** Ἐκκλησίες τῆς «Ἀσχημοσύνης», 12. Σατανιστικὲς τελετές, 24. Εἰρήνη χωρὶς δικαιοσύνη; 48.

# ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

## Η ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Τις ημέρες αυτές βρισκόμαστε και πάλι μπροστά σε μιὰ ένορχηστρωμένη και καμουφλαρισμένη πολεμική έναντιον τής Έκκλησίας. Φτάσαμε κυβερνητικοί παράγοντες, γνωστοί για τον άθεϊσμό τους και τὸ αντιορθόδοξο φρόνημά τους, που άγκυλωμένοι σε προκαταλήψεις μιὰς διεθνούς χρεοκοπημένης άριστερής κουλτούρας, να αντιδρουν στο άκουσμα και μόνο «Έκκλησία Χριστού». Έκει δέν αποβλέπουν και ή αναθεώρηση του Συντάγματος, ὁ χωρισμός κράτους και Έκκλησίας, τὸ μάθημα τών θρησκευτικῶν, ή απομάκρυνση 10.000 κληρικῶν από την δημοσιο-υπαλληλική τους ιδιότητα και τὸ Ταμείο από τὸ ὅποιο πληρώνονται οί δημόσιοι υπάλληλοι και πολλά άλλα; Έπανερχονται, λοιπόν, και έπιμένουν παραπλανητικά μάλιστα, να μᾶς έπιβάλλουν τις άθεϊστικές άπόψεις τους. Σκοπός τους ή μετατροπή τής χώρας μας σε άθεο κράτος. Δέν μᾶς εἶπαν ὅμως με τι σκοπεύουν να αντικαταστήσουν τὸ αἶσθημα τής έλπίδας, τή δύναμη καρτερικότητας, τήν ιδιοπροσωπεία που παρέχει στον Έλληνα ή Όρθοδοξία; Πρέπει ὅμως ὀρισμένοι να αντιληφθούν, πῶς τέτοιες αλλαγές ξεπερνούν τὸ δικαίωμα μιὰς ὀποιασδήποτε κυβέρνησης. Αυτό να τὸ καταλάβουν πολὺ καλά. Ὁ άθεος λαϊκισμός τής Γαλλίας, που τήν ὀδήγησε στη δουλεία του Χιτλερισμού, θέλουν να έλθει τώρα και στη χώρα που έγραψε τήν έποποιία του 1940, κάτω από τή σκέπη τής Υπεραγίας Θεοτόκου, χώρα σπαρμένη με ὀστᾶ ήρώων και ποτισμένη με αίμα μαρτύρων; Ψυχροί ὀρθολογιστές τής Άριστερᾶς «θέτουν στο στόχαστρό τους τὸν πυλῶνα τής έθνικῆς ταυτότητας: τή θρησκεία, τὸν ιερό Κλήρο και τήν οίκογένεια. Και ᾶς ὀμολογεῖται από ὀλους ὅτι ή Πατρίδα μας έμεινε ὀρθια μέσα στην καταιγίδα τών Μνημονίων χάρη στη συνοχή τής οίκογένειας και χάρη στο κοινωνικό δίκτυο τής Έκκλησίας».

## ΣΧΕΣΕΙΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ - ΚΡΑΤΟΥΣ

Για τις σχέσεις Έκκλησίας - Κράτους παραθέτουμε άπόσπασμα από έμπεριστατωμένο άρθρο του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πειραιῶς κ. Σεραφεῖμ στο Περιοδικό «Πειραιική Έκκλησία»: «Τὰ κόμματα που μιλᾶνε για έπαναδιατύπωση τών σχέσεων στην ουσία στοχεύουν στον θρησκευτικό άποχρωματισμό τών Έλλήνων, θέλουν να πάψουν οί πολίτες να είναι θρησκευόντα μέλη του σώματος τής Όρθοδόξου Έκκλησίας, διότι είναι αντίθετοι προς τήν χριστιανική πίστη. Τήν άπουσία ὅμως του θρησκευτικού στοιχείου από τον πολίτη θα τήν υποκαταστήσει ένα άλλο στοιχείο τὸ ὅποιο έχει και αυτό θρησκευτικό χαρακτήρα, γιατί δέν μπορεί να γίνει αλλιῶς, άφοῦ από τον άνθρωπο κατά τον θεωρητικό τών Σοβιετς Λουνατσάρσκι «τρία πράγματα δέν μπορείς να αφαιρέσης τήν έλευθερία, τήν ιδιοκτησία και τήν μεταφυσική άγωγία» και αυτό τὸ στοιχείο ὀνομάζεται αντιχριστιανός ή αντιθρησκευτικός πολίτης ή άθεος που στρατεύεται στην «θρησκεία» τής άθεΐας. Αυτό είναι τὸ πρότυπο του πολίτου αυτών που θέλουν και προβάλλουν τον λεγόμενο χωρι-

σμό. Τὸν άποκαλοῦν με πολλά ὀνόματα, φιλικὸ ή έντιμο χωρισμό ή βελούδινο διαζύγιο ή αναθεώρηση σχέσεων ή άναστοχασμό ή έπαναπλαισίωση, ή διακριτότητα, δέν έχει σημασία. Με αυτόν τον τρόπο λένε ὅτι τὸ κράτος θα είναι οὐδέτερο προς τήν θρησκεία και αυτό θα είναι δῆθεν καλύτερο για τήν κοινωνία. Τεχνητὸς ὅμως χωρισμός τής ανθρώπινης προσωπικότητας στην κοινωνική της διάσταση και λειτουργία μπορεί να είναι από νομοθετικής πλευρᾶς δυνατός, θα άποτελεῖ ὅμως κατ' ουσίαν κατασκευή ενός «ανθρώπινου τέρατος», ενός «κοινωνικοῦ θηρίου». Οί κοινωνίες δέν ὀργανώνονται μόνο με Νόμους ή Συντάγματα, ὀργανώνονται και με έξωνομικούς κανόνες που από πλευρᾶς άξίας και πρακτικοῦ κοινωνικοῦ άποτελέσματος είναι οί σημαντικότεροι. Η Έλληνική κοινωνία είναι ὀργανωμένη με τέτοιους κανόνες, που είναι οί χριστιανικοί κανόνες και έπομένως είναι λάθος ή πολιτική βούληση που θέλει να ὀδηγήσει σε θρησκευτικό άποχρωματισμό τήν έλληνική κοινωνία στο ὄνομα τής δῆθεν προόδου».

## ΟΙ ΕΛΛΗΝΕΣ ΤΑΥΤΙΖΟΥΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΘΝΟΣ

Σ' αυτούς που έπιχειροῦν να περιθωριοποιήσουν, με πολλά τεχνάσματα, τήν ανεκρίζωτη πίστη του Έλληνικοῦ λαοῦ, δίνει τις ημέρες αυτές συντριπτική άπάντηση μεγάλη έρευνα του άμερικανικοῦ Pew Research Center («Καθημερινή» 30.10.2018): Τέταρτη άνάμεσα σε 34 χώρες τής Εϋρώπης έρχεται ή Ελλάδα στο πεδίο τής ταύτισης τής θρησκείας με τήν έθνική ταυτότητα. Τρεις στους τέσσερις Έλληνες (76%) θεωροῦν ὅτι τὸ να είναι χριστιανὸς ίσοδυναμεί με τὸ να είναι «άληθινοί Έλληνες». Τὸ αντίστοιχο για τον εαυτό τους πιστεύουν μόνο ένας στους έπτά Σουηδούς και ένας στους τρεις Άγγλους, Γάλλους και Γερμανούς. Πρόκειται για ένα μόνο από τὰ εύρήματα που προέκυψαν από μεγάλη έρευνα του άμερικανικοῦ Pew Research Center, ή ὀποία διενεργήθηκε τήν περίοδο 2015-2017 μεταξύ 56.000 ένπλικῶν σε 34 κράτη τής Δυτικῆς, Κεντρικῆς και Άνατολικῆς Εϋρώπης και δημοσιοποιήθηκε χθές. Μεταξύ τών 34 κρατῶν και έθνοκοτήτων οί Έλληνες πρωτεύουμε στην πίστη μας ὅτι υπάρχει Θεός (92%), ξεπερνώντας ακόμα και τους Ρώσους (75%), τήν ίδια ὄρα που μόνο τὸ 36% τών Σουηδῶν δηλώνει τὸ ίδιο. Οί συντηρητικές αντιλήψεις έπεκτείνονται και στις στάσεις για τὰ δικαιώματα και τὰ σύγχρονα κοινωνικά ζητήματα. Για παράδειγμα τὸ 75% τών Γερμανῶν και τὸ 77% τών Βρετανῶν υποστηρίζουν τὸ γάμο ὀμοφύλων, ένῶ τὸν άπορρίπτουν τὸ 90% τών Ρώσων, τὸ 79% τών Βουλγάρων και τὸ 70% τών Έλλήνων. Τέλος προξενεί έντύπωση ὅτι παρὰ τή διάδοση τής έκτρωσης τὸ 52% τών Έλλήνων θα ήθελε να άπαγορευθεῖ κάτι που δηλώνουν μόνο τὸ 18% τών Βρετανῶν και μόλις τὸ 3% τών Σουηδῶν». Για να καταλάβουν μερικοί, πῶς Κλήρος και λαός δέν έμπαίζονται. Όσοι τὸν άγνοοῦν ή τὸν περιφρονοῦν «λακτίζουν εἰς κέντρα».



|                |            |
|----------------|------------|
| ΠΛΗΡΩΜΕΝΟ      | ΤΕΛΟΣ      |
| Τοχ. Γραφείο   | Κ.Ε.Μ.Π.Α. |
| Αριθμός Άδείας | 78         |

ΚΩΔΙΚΟΣ:  
01 1290

«ΖΩΗ»  
Ίπποκόρατους 189  
114 72 ΑΘΗΝΑ